

T.C.

KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI

CİDE İLÇE ANALİZİ

HAZIRLAYAN

AHMET GAZİ ZEYREK

Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi Uzmanı

Temmuz, 2013

Yönetici Özeti

2014 – 2023 Bölge Planına altlık teşkil edecek olan ilçe analizleri, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi tarafından 2012 yılında hazırlanmıştır. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'nın sorumluluk alanına giren TR82 Düzey 2 Bölgesi; Kastamonu, Çankırı ve Sinop illerinden müteşekkil olup, illerde sırasıyla (merkez ilçeler dâhil) 20, 12 ve 9 ilçe olmak üzere toplam 41 ilçe bulunmaktadır. Her bir ilçenin sosyal, ekonomik, kültürel ve mekânsal olarak incelendiği ilçe analizleri, mikro düzeyli raporlardır. Analizin ilk 5 bölümü ilçedeki mevcut durumu yansıtmaktadır. Mevcut durum analizinden sonra ilgili ilçede düzenlenen "İlçe Odak Grup Toplantıları"yla, ampirik bulgular ilçenin ileri gelen yöneticileri, iş adamları ve yerel inisiyatifleriyle tartışılarak analizin 6. Bölümünde bulunan ilçe stratejileri oluşturulmuştur.

İlçe analizleri; İl Müdürlükleri, Kaymakamlıklar, Üniversiteler, Ticaret ve Sanayi Odaları, Türkiye İstatistik Kurumu ve Defterdarlıklardan alınan verilerle oluşturulduğundan, ilçeleri tanıtanın yanında yatırımcılar için de aslında birer «Yatırım Ortamı Kılavuzu» olma özelliğini taşımaktadır.

Kastamonu'nun kıyı ilçelerinden birisi olan Cide, tarihiyle köklü bir geçmişe sahiptir. Kastamonu il merkezine 135 km uzaklıkta bulunan Cide 1868'de ilçe haline getirilmiş olup bugün bünyesinde 85 köy bulunmaktadır.

Türkiye nüfusunun neredeyse 2,5 kat arttığı son 50 yılda, toplam nüfusu yarı yarıya azalan ilçenin 2011 itibarıyla toplam nüfusu 20.085'tir ve bu nüfusun %30'u kent nüfusudur. Eski bir yerleşim birimi olan Cide'nin günümüzdeki en önemli problemlerinden birisi Bölge dışına göçtür. İlçe, orman varlıkları açısından zengin olup, ağaç ve ormancılık sanayisi gelişmiştir. İlçedeki başlıca geçim kaynakları tarım, hayvancılık, ormancılık ve balıkçılıktır. Ayrıca gemi imalatı da bölge ekonomisine önemli katkılar sağlamaktadır.

Cide, 11 km. kesintisiz plajı, Gideros, Aydos, Denizkonak, Uğurlu, Çayyaka, Akbayır ve İlyasbey sahilleri ile denize girmeye son derece elverişlidir. Turizm anlamındaki bu potansiyel uzun dönemde Cide'nin ekonomik yapısının bu alana kayacağına güçlü bir göstergesidir.

Kısaltmalar

AB	: Avrupa Birliği
ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
DHMİ	: Devlet Hava Meydanları İşletmesi
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
DSİ	: Devlet Su İşleri
EİE	: Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü, Yeni adı Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü
EuroStat	: Avrupa İstatistik Ofisi
İBBS	: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması
KGM	: Karayolları Genel Müdürlüğü
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KSS	: Küçük Sanayi Sitesi
MTA	: Maden Tetkik Arama
NACE	:Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes, Avrupa Birliği'nde iktisadi faaliyetlerin istatistiksel olarak sınıflandırılmasını sağlayan bir sistem.
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
RES	: Rüzgâr Enerjisi Santrali
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
TCDD	: T.C. Devlet Demiryolları
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

İçindekiler

Yönetici Özeti	i
Kısaltmalar	ii
İçindekiler	iii
Tablo, Şekil ve Grafikler Listesi	v
1. Giriş.....	1
1.1. Bölge ve Bölgesel Kalkınma	1
1.2. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması	1
1.3. İlçeye Genel Bakış	2
1.4. İlçenin Coğrafi Yapısı	2
1.5. İlçenin İdari Yapısı.....	3
2. Sosyo-Kültürel Yapı.....	4
2.1. Nüfus	4
2.2. Göç	6
2.3. Eğitim.....	6
2.4. Sağlık	10
2.5. Spor	10
2.6. Toplumsal Cinsiyet ve Kadın.....	10
2.7. Kültür	11
2.8. Sivil Toplum Kuruluşları.....	12
2.8.1. Dernekler.....	12
2.8.2. Vakıflar	13
2.9. İstihdam ve Sosyal Güvenlik.....	13
2.9.1. İstihdam	13
2.9.2. Sosyal Güvenlik.....	14
3. Ekonomik Yapı.....	15
3.1. Tarım ve Hayvancılık.....	17
3.1.1. Tarımsal Yapı ve Alan	17
3.1.2. Bitkisel Üretim.....	18
3.1.3. Hayvansal Üretim	21
3.1.4. Su Ürünleri	27
3.2. Orman ve Ormancılık	28
3.3. Sanayi	28
3.3.1. Organize Sanayi Bölgeleri	28
3.3.2. İlçede Öne Çıkan Sektörler.....	28
3.4. Madencilik.....	32
3.5. Turizm.....	33
4. Kentleşme ve Ulaşım.....	34
4.1. Kentleşme.....	34
4.2. İlçede Ulaşım	34

4.2.1. Karayolları ve Demiryolları	37
5. Çevre ve Enerji.....	38
5.1. Yenilenebilir Enerji Potansiyeli	38
6. Sonuç ve Değerlendirme	40
Kaynakça	42

Tablo, Şekil ve Grafikler Listesi

Tablolar

Tablo-1: Bölge Tipleri.....	1
Tablo-2: Bölgede Yer Alan İlçe, Köy ve Belde Sayısı ile Bölgenin Yüzölçümüne İlişkin Genel Bilgiler, 2011.....	3
Tablo-3: 1965-2011 Yılları Arası Bölge Nüfusu, 2011.....	4
Tablo-4: Bölgede Bağımlılık Oranları, 2011.....	5
Tablo-5: Bölgenin Aldığı ve Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı, 2011.....	6
Tablo-6: Üç Büyük Şehirde Kastamonulu ve TR82'li Nüfusu Varlığı.....	6
Tablo-7: Bölgede Üniversitelere Ait Bilgiler, 2012.....	9
Tablo-8: Bölgede Sağlık Kuruluşları ve Uzman Personel Sayıları, 2011.....	10
Tablo-9: Spor Tesisi ve Toplam Lisanslı Sporcu Sayıları, 2011.....	10
Tablo-10: Bölgede Kültürel Göstergeler, 2011.....	11
Tablo-11: Bölgede Dernek ve Üye Sayıları, 2010.....	12
Tablo-12: Faaliyet Alanına ve Türüne Göre Dernek Sayıları, 2010.....	12
Tablo-13: Bölgede Kuruluş Amacına Göre Vakıflar, 2011.....	13
Tablo-14: Bölgede İşyeri ve İstihdam Verileri, 2012.....	13
Tablo-15: Bölgede Sosyal Güvenlik İstatistikleri, 2011.....	14
Tablo-16: Bölgedeki Şirket Yapıları, 2012.....	16
Tablo-17: Bölgedeki Esnaf Faaliyet Alanlarının Dağılımı, 2012.....	16
Tablo-18: Cide'de İşletmelerin Nace Sınıflandırmasına Göre Faaliyet Alanları, 2012.....	17
Tablo-19: Cide, Kastamonu ve TR82'de Tarım Alanları, 2010 (Dekar olarak).....	17
Tablo-20: Traktör Sayısı ve Traktör Başına Ekilen Tarla Alanı, 2010.....	18
Tablo-21: Ekilen Tarla Alanı, Üretim Miktarları, Yem Bitkileri Üretim Alanı ve Miktarları, 2010.....	18
Tablo-22: Bölgede Ürün Türlerine Göre Ekilen Alanı ve Üretim Miktarları, 2010.....	19
Tablo-23: İlçede Öne Çıkan Sebze Ürünleri, 2010 (Aksi belirtilmedikçe ton olarak).....	19
Tablo-24: İlçelere Göre Seçilmiş Meyve Ürünleri, 2010 (Aksi belirtilmedikçe ton olarak).....	20
Tablo-25: Yıllar İtibariyle Büyükbaş Hayvan Varlığı (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak).....	21
Tablo-26: Yıllar İtibariyle Küçükbaş Hayvan Varlığı (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak).....	22
Tablo-27: Yıllar İtibariyle Kanatlı Hayvan Varlığı (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak).....	23
Tablo-28: Yıllar İtibariyle Bölgede Arı Kovanı Sayısı (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak).....	24
Tablo-29: Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Et Üretimi (Ton) (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak).....	24
Tablo-30: Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Süt Üretimi (Ton) (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak).....	25
Tablo-31: Yumurta, Bal, Bal Mumu ve Deri Üretimi (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak).....	26
Tablo-32: Cide'de Su Ürünleri Üretimi (Ton).....	27
Tablo-33: Ormandan Elde Edilen Endüstriyel ve Yakacak Odun Miktarları.....	28
Tablo-34: Kastamonu'da İmalat Sanayiinde Faaliyet Gösteren ve Kastamonu'da Vergi Matrahları Sıralamasında ilk 100'e giren İşletmeler, 2012.....	29
Tablo-35: Cide'de İmalat Alanında Faaliyet Gösteren İşletmelerin Dağılımı, 2012.....	30
Tablo-36: Cide'de Öne Çıkan Meslek Kolları ve İşletme Sayıları, 2012.....	31
Tablo-37: Cide'de Meslek Kolları ve İşletme Sayıları, 2012.....	31
Tablo-38: Cide'de Maden Varlığı, 2011.....	32
Tablo-39: Cide'de Konaklama Kapasitesi, 2010.....	34
Tablo-40: Kent ve Kırsal Nüfus Oranları, 2011.....	34

Tablo-41: Su İstatistikleri, 2011	34
Tablo-42: Isınma Türleri, 2011	34
Tablo-43: Bölgede Kargo Şirketleri, 2010	37
Tablo-44: İlçeden İl Merkezine ve Diğer Şehirlere Toplu Taşıma Sefer Sıklığı, 2012	37
Tablo-45: Karayolu, Demiryolu ve Köy Yolu Uzunlukları.....	37
Tablo-46: Otomobil Trafik Kazası ve Ölü Sayıları, 2011.....	37

Şekiller

Şekil-1: Bölgede Turizm Varlığı.....	33
Şekil-2: TR82 Bölgesinde Ulaşım Ağı ve Nüfusa Göre Yerleşim Kademelenmeleri.....	36
Şekil-3: Bölgenin Rüzgâr Atlası.....	38
Şekil-4: Kastamonu Güneş Atlası.....	39

Grafikler

Grafik-1: Bölgede Nüfus Artış Hızının Değişimi.....	4
Grafik-2: Cide'nin Nüfus Piramidi, 2011	5
Grafik-3: Okulöncesi Seviyede Öğretmen ve Derslik Başına Öğrenci Sayıları, 2010-2011.....	6
Grafik-4: İlköğretim Seviyesinde Okul, Öğretmen ve Derslik Başına Öğrenci Sayıları, 2010-2011	7
Grafik-5: Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Seviyesinde Okul, Öğretmen ve Derslik Başına Öğrenci Sayıları, 2010-2011	7
Grafik-6: Eğitim durumu 2010-2011 (% Olarak)	8
Grafik-7: Son Beş Yıl İçinde Kapanan (2007 – 2011), Taşımali Eğitim Yapan Okul Sayıları, Halk Eğitim Merkezi ve Özel Eğitim Kurumları Sayısı.....	9
Grafik-8: Toplumsal Cinsiyet ve Kadın 15 Yaş Üzeri Eğitim Durumu, 2010	11
Grafik-9: İşletmelerin İlçelere Göre Dağılımı, 2012	15
Grafik-10: Cide Güneşleme Süreleri (Saat).....	39

1. Giriş

1.1. Bölge ve Bölgesel Kalkınma

Kalkınma çok boyutlu bir kavram olup; iktisadi büyüme, sermaye birikimi, sanayileşme ve yapısal değişmeyi bünyesinde barındırır. Genel olarak kalkınma kavramı gelişmekte olan ülkeler; büyüme kavramı ise gelişmiş ülkeler için kullanılmaktadır. Reel gelir artışı, istihdam artışı ve yaşam kalitesinin iyileşmesi kalkınmanın önemli göstergelerindedir. Kalkınmanın nihai amacı, ülkenin refah düzeyini arttırmaktır. Bu amaca ulaşabilmek için mevcut kaynak ve imkânların rasyonel ve etkin bir şekilde kullanılması gerekmektedir.

Türkiye’de kalkınmanın temel aracı ulusal düzeyde tasarlanan ve tavandan tabana doğru şekillenen politikalar olmuştur. Ancak yakın geçmişe kadar yaygın biçimde uygulanan merkezi kalkınma politikaları farklı bölgelerdeki farklı potansiyelleri harekete geçirmede yetersiz kalmıştır. Küresel ölçekte de gözlenen bu durum, bölgeleri kalkınmanın odağına yerleştirmiştir.

Özellikle 1980’li yıllardan itibaren ekonomik kalkınmada öne çıkmaya başlayan yerel aktörler, kalkınma politikalarının yönünü ve tartışmalarının zeminini ulusal boyuttan yerel boyuta taşımış; bu süreç bölgeler arası işbirliğinin ve rekabetin daha fazla ön plana çıkmasına neden olmuştur. Söz konusu süreç içinde bölgeler ulusal sınırları aşarak işlevsel bütünlükler oluşturmuş; farklı ülkeleri bölgesel politika bağlamında işbirliğine yönlendirmiştir. Bu yüzden bölge tanımı yapmak zorlaşmakta ve yapılan tanımlar birçok kıstasa göre değişmektedir. Örneğin; sosyal bilimlerde bölge; ortak özellikler ile tanımlanan ve coğrafi bir alan olarak kullanılan bir kavramdır (Nillson, 2009). Bu tanımlamalar farklı kıstaslara göre dört başlık altında toplanabilir:

Tablo-1: Bölge Tipleri

Kıstaslar	Bölgeleme İlkeleri	Örnekler
Doğa	Ulaşım Olanakları	Adalar, Vadiler
Kültür	Dil, Etnik Yapı, Din, Tarih	Katalonya, İskoçya
İşlev	Akışın Yoğunluğu	Kent-Bölgeler
Yönetim	İdari Sınırlar	İlçeler, İller

* Tablo, bu çalışma için uyarlanmıştır.
Kaynak: Nillson (2009)

Bu kıstaslara göre farklılaşan bölgelerin gelişmişlik düzeyinde de farklılıklar oluşmaktadır. Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının giderilmesi ise bölgesel kalkınma kavramını gündeme getirmiştir. Bölgeye içsel olan potansiyellerin harekete geçirilmesi, gelişme stratejisinin bölgesel düzeyde özgün olarak belirlenmesi ve bölgede yaşayanların karar alma süreçlerine etkin olarak katılması bölgesel kalkınma kavramının temel bileşenleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.2. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması

Avrupa Birliği, yaklaşık 30 yıl önce, bölgesel çözümlerinin yapılabilmesi ve bölgesel düzeyde istatistiki verilerin tutulabilmesi için İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çalışmasını gerçekleştirmiştir (Eurostat, 2007). 1988’den bu yana fiilen kullanılan bu sınıflandırma, Avrupa Birliği (AB) genelinde yaygın olarak kullanılması için 2003 yılında yasal düzenlemeye kavuşmuştur. AB üyesi ülkelerdeki idari sınırların değişmesinin veri toplamayı zorlaştırmasının önüne geçmek için mümkün olduğu kadar bölgesel fonları akılcı ve uyumlu bir şekilde dağıtmak ve bölgelerin eğilimlerini ölçmek için de bu sınıflandırma kullanılmaktadır (Eurostat, 2009).

Türkiye’de ise İBBS çalışması Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı (DPT) koordinasyonunda ve Devlet İstatistik Enstitüsü’nün (DİE, şimdiki adıyla Türkiye İstatistik Kurumu: TÜİK) katkılarıyla 2002

yılında tamamlanmıştır. Buna göre, Türkiye, 12 Düzey 1, 26 Düzey 2 ve her bir ile karşılık gelen 81 Düzey 3 istatistiki bölge birimine ayrılmıştır. İstatistiki bölge birimleri, sosyoekonomik analizler için kullanılmasının yanı sıra, kalkınma ajanslarının kuruluşuna da temel teşkil etmiştir. Her bir Düzey 2 Bölgesi'nde bir kalkınma ajansı faaliyet göstermektedir. TR82 Düzey 2 Bölgesi'ni Kastamonu, Çankırı ve Sinop illeri oluşturmaktadır.

1.3. İlçeye Genel Bakış

Kuruluş tarihi tam olarak bilinmeyen Cide, tarihi boyunca sırasıyla Paflayonyalılar, Roma, Bizans, Danişment, Candaroğulları ve Osmanlı hâkimiyetinde kalmıştır. Antik dönemde yaşayan Homeros'un İlyada adlı eserinde de adı geçen Cide, büyük bir yerleşim birimiyken günümüzde buna delil teşkil edecek bir kalıntı yoktur. Uzun süre Bizans egemenliğinde kalan Cide, Candaroğulları'nın Osmanlı İmparatorluğu'na katılmasıyla Osmanlı egemenliğine girmiş, Fatih Sultan Mehmet döneminde ise kesin olarak Osmanlı topraklarına dâhil olmuştur. Osmanlı döneminde Kadılıkla yönetilen Cide 1868'de Kastamonu'ya bağlı bir ilçe haline getirilmiştir. İlçede Roma, Bizans ve Osmanlı dönemine ait eserlerin yanında, Türk Sivil Mimari örneklerinden Rifat Ilgaz evi de bulunmaktadır.

İlçenin ekonomisi genel olarak tarım, hayvancılık, ormanlık ve balıkçılığa dayalıdır. İlçede bulunan tersaneler de imalat anlamında ilçe ekonomisine önemli katkı sağlamaktadır. Küçük tekne imalatı ilçede önemli denebilecek bir yere sahiptir.

1.4. İlçenin Coğrafi Yapısı¹

Cide, Karadeniz Bölgesi'nin Batı Karadeniz Bölümü'nde, Kastamonu iline bağlı, yüzölçümü 664 km² olan bir ilçedir. Kastamonu il alanı içinde %5'lik bir yer işgal eden Cide'nin il merkezine uzaklığı 135 km'dir. Cide, kuzeyinde Karadeniz, doğusunda Doğanyurt (Kastamonu), güneydoğusunda Şenpazar (Kastamonu), güneyinde Pınarbaşı (Kastamonu) ve batısında Kurucaşile (Bartın) olan, yeşil ve mavinin bulunduğu tipik bir Karadeniz sahil ilçesidir.

Cide'de tipik Karadeniz iklimi görülür. Dört mevsimin yaşandığı Cide'de sıcaklık değerleri nem ile doğru orantılıdır. Gözlem yapılan 1985-1995 yılları arasında sıcaklıkta aşırı bir artış veya azalma yoktur. Yağış ile sıcaklık ters orantılı olup sıcaklıklar mayıs ayında yükselmeye başlar ve temmuz ayında maksimum değere ulaşır. Ortalama sıcaklık yazın 20-24 C derece iken kışın 5-6 dereceye kadar düşer. Cide'de donlu günler denizin ılıman etkisi nedeniyle çok fazla olmamakla birlikte bazı yıllarda azalmış bazı yıllarda artmıştır. Örneğin 1984 de toplam beş gün donlu geçerken 1995 yılında donlu gün sayısı 60 günün üzerine çıkmıştır. Cide'de yıllık sıcaklık ortalaması 12-13 C derecedir.

Cide'de tipik Karadeniz iklimi görülmesine rağmen Batı Karadeniz bölümünden daha fazla yağış alır. Bunun nedeni Cide'nin güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda olup yağış getiren rüzgarlara dik konumda olmasıdır. Arazi kuzey rüzgarlarına açıktır. Nemli olan karayel rüzgarı denizden karaya doğru eserken taşıdığı nemi güneybatı-kuzeydoğu doğrultusundaki yamaçlara bırakır. Yıllık yağış ortalaması 948 mm ile Batı Karadeniz Bölümü yıllık yağış ortalamasının üstündedir. Cide'de yağışın yıl içindeki dağılımı da Karadeniz iklimine nazaran düzensizdir. Yağış değerleri ilk gözlem yapılan 1953 yılında 1200 mm civarında olup yıllara göre değişir. Gözlem yılları içinde minimum değer 762 mm ile 1957 yılında iken, maksimum değer 1640 mm ile 1990 yılında görülür. Yağışlar temmuz ayı sonlarından itibaren yağmur halinde düşmeye başlar maksimum değere kış aylarında ulaşır. Yaz aylarında 30-50 mm olan yağış miktarı kışın 1600 mm ye kadar yükselmektedir. Kar yağışları daha çok bölgenin yüksek olan iç kesimlerinde görülürken kıyı kesiminde deniz etkisi nedeniyle kar yağışı azalmakta daha çok yağmur veya sulu kar görülmektedir.

¹ Cide Kaymakamlığı Web Sitesi (www.cide.gov.tr) Erişim Tarihi 17.07.2012

1.5. İlçenin İdari Yapısı

Cide ilçesi 4'ü belediye sınırlarında toplam 85 köyden oluşmaktadır.

Tablo-2: Bölgede Yer Alan İlçe, Köy ve Belde Sayısı ile Bölgenin Yüzölçümüne İlişkin Genel Bilgiler, 2011

	İlçe Sayısı	Köy Sayısı	Belde Sayısı	Yüzölçümü (Göl Hariç-km ²)
Cide	-	85	-	664
Kastamonu	20	1.070	1	13.153
TR82	41	1.906	22	26.435
Türkiye	957	34.402	1.977	769.604

Kaynak: TÜİK Bölgesel İstatistikler (Erişim Tarihi: 09.04.2012)

2. Sosyo-Kültürel Yapı

2.1. Nüfus

Cide, Kastamonu, TR82 Bölgesi ve Türkiye için 1965'ten 2011 yılına kadar toplam nüfustaki değişimler aşağıda gösterilmiştir (Bkz. Tablo-3). Cide'de nüfus 1985'e kadar artma eğilimindeyken 1990'dan itibaren ciddi ölçüde azalma eğilimine girmiştir. İstatistiklerdeki azalmanın başlıca belirleyicisi Şenpazar'ın 1989'da Cide'den ayrılarak ilçe haline getirilmesidir. Şenpazar'ın ayrılmasından sonra Cide'deki köy sayısı ve kırsal nüfus azalmıştır. Bölgede nüfusun azalmasının diğer etkenleri göç ve düşük doğurganlık düzeyleridir.

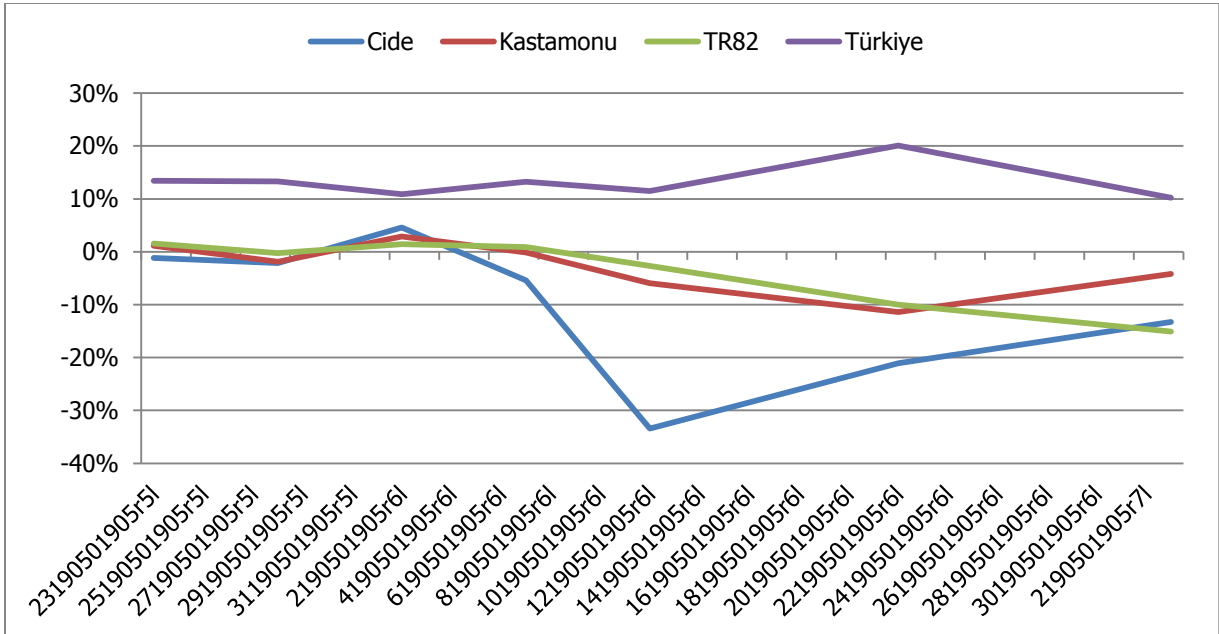
Tablo-3: 1965-2011 Yılları Arası Bölge Nüfusu, 2011

	Cide	Kastamonu	TR82	Türkiye
1965 Nüfus Sayımı	46.078	441.638	958.413	31.391.421
1970 Nüfus Sayımı	45.534	446.601	973.623	35.605.176
1975 Nüfus Sayımı	44.573	438.243	971.316	40.347.719
1980 Nüfus Sayımı	46.628	450.946	985.624	44.736.957
1985 Nüfus Sayımı	44.099	450.353	994.457	50.664.458
1990 Nüfus Sayımı	29.355	423.611	967.893	56.473.035
2000 Nüfus Sayımı	23.161	375.476	871.405	67.803.927
2011 ADNKS	20.085	359.759	739.997	74.724.269

Kaynak: TÜİK, Genel Nüfus Sayımları ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (Erişim Tarihi: 09.04.2012)

Cide'deki nüfus artış hızı, 1980'e kadar Kastamonu ve TR82 bölgesiyle uyumlu bir şekilde değişirken 1980'den sonra Cide'de nüfus artış hızı tersine dönmeye başlamış ve negatif olmuştur. Bu anlamda Cide'nin TR82 Bölgesini anlamlı bir şekilde temsil etmediği söylenebilir. Bu farklılık Grafik-1 yardımıyla görülebilir.

Grafik-1: Bölgede Nüfus Artış Hızının Değişimi

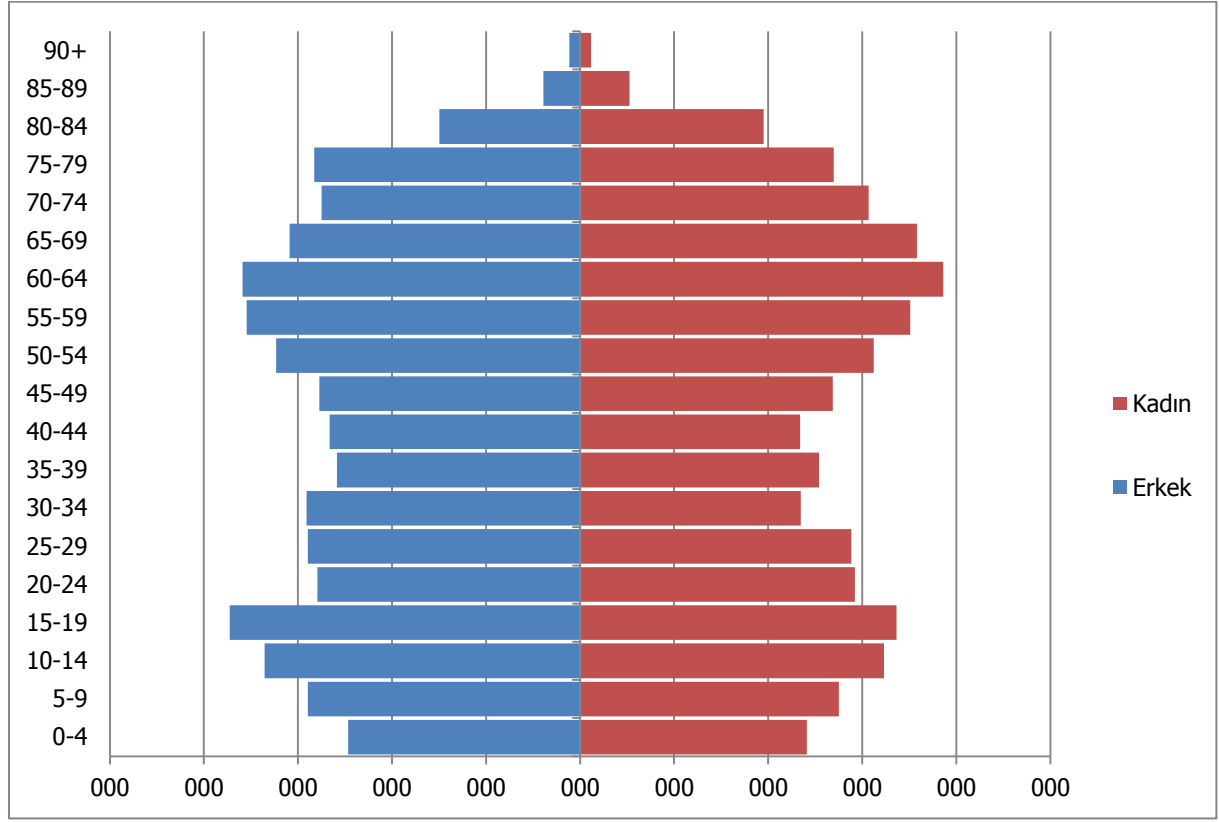
Kaynak: TÜİK, Genel Nüfus Sayımları ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (Erişim Tarihi: 09.04.2012)

* TÜİK verileri kullanılarak tarafımızca çizilmiştir.

Cide'de beşerli yaş gruplarına göre nüfus piramidi Grafik-2 ile gösterilmiştir. Türkiye ortalamasına yakın bir şekilde, piramidin giderek daralan alt kısmından bölgede doğurganlığın azaldığı anlaşılabilir. Ayrıca

20-24 yaş grubundan itibaren kadın ve erkek yüzdelerindeki azalma bölgede ciddi anlamda göç olduğunu göstermektedir. 50 yaş üstü bireylerin fazlalığı bölgede emekli yoğunluğunun da işaretidir.

Grafik-2: Cide'nin Nüfus Piramidi, 2011

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (Erişim Tarihi: 09.04.2012).

* TÜİK verileri kullanılarak tarafımızca çizilmiştir.

Nüfus bağımlılıkları, genç ve yaşlı bağımlılığı olmak üzere ikiye ayrılır. Genç bağımlılığı ve yaşlı bağımlılığı sırasıyla 0-14 yaş aralığındaki nüfusun ve 65 ve üstündeki yaş grubunda bulunan nüfusun, 15-64 yaş aralığındaki çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla hesaplanır. Cide'de genç bağımlılığı Kastamonu ve TR82 bölgesinden çok farklı değildir. Fakat yaşlı bağımlılığı Kastamonu ve TR82 değerlerinin oldukça üstündedir (Bkz. Tablo-4). Bu fark esasen Cide'de artan yaşlı oranını ve çalışma çağında azalan nüfusu işaret etmektedir.

Tablo-4: Bölgede Bağımlılık Oranları, 2011

	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş/15-64 Yaş)	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+/15-64 Yaş Yaş)	Toplam Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş + 65+ Yaş)
Cide	28,4	37,5	65,9
Kastamonu	28,9	23,4	52,3
TR82	29,7	23,5	53,2
Türkiye	37,5	10,9	48,4

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (Erişim Tarihi: 09.04.2012).

2.2. Göç

Göç, insanların belirli bir zaman boyutu içinde belirli bir yerleşim alanından başka bir yerleşim alanına geçişidir (İçduygu ve Ünalın, 1998). Buna göre 2011 yılında TR82 bölgesinde net göç (bölgeye gelenler – bölgeden gidenler) -4.777 kişi olarak gerçekleşirken net göç hızı binde 6 olarak hesaplanmıştır. Kastamonu içinse bu değerler sırasıyla, 459 kişi ve binde 1 olarak hesaplanmıştır (Bkz. Tablo-5).

Tablo-5: Bölgenin Aldığı ve Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı, 2011

	ADNKS 2011 Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı ‰
Kastamonu	359.759	15.023	15.482	-459	-1
TR82	739.997	34.323	39.100	-4.777	-6
Türkiye	74.724.269	2.246.828	2.246.828	-	-

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (Erişim Tarihi: 10.04.2012).

Üç büyük şehirde (İstanbul, Ankara ve İzmir) Kastamonulu varlığı şaşırtıcı düzeylere ulaşmaktadır (Bkz. Tablo-6). 2011 yılı itibariyle İstanbul'un toplam nüfusu 13.483.052'dir. İstanbul nüfusunun 541.797'lik kısmı Kastamonu, 1.063.529'luk kesimi ise TR82 doğumlu olan kişilerden oluşmaktadır. Türkiye'de yoğun iç göçün başlangıç tarihi olan 1950'lerden bu yana İstanbul'a göç eden Kastamonulu, Çankırlı ve Sinoplular bugün İstanbul nüfusunun yaklaşık %8'ini oluşturmaktadır. Cide'nin de özellikle İstanbul'un Aydos, Tuzla ve Kartal bölgelerine yoğun göç verdiği bilinmektedir.

Tablo-6: Üç Büyük Şehirde Kastamonulu ve TR82'li Nüfusu Varlığı

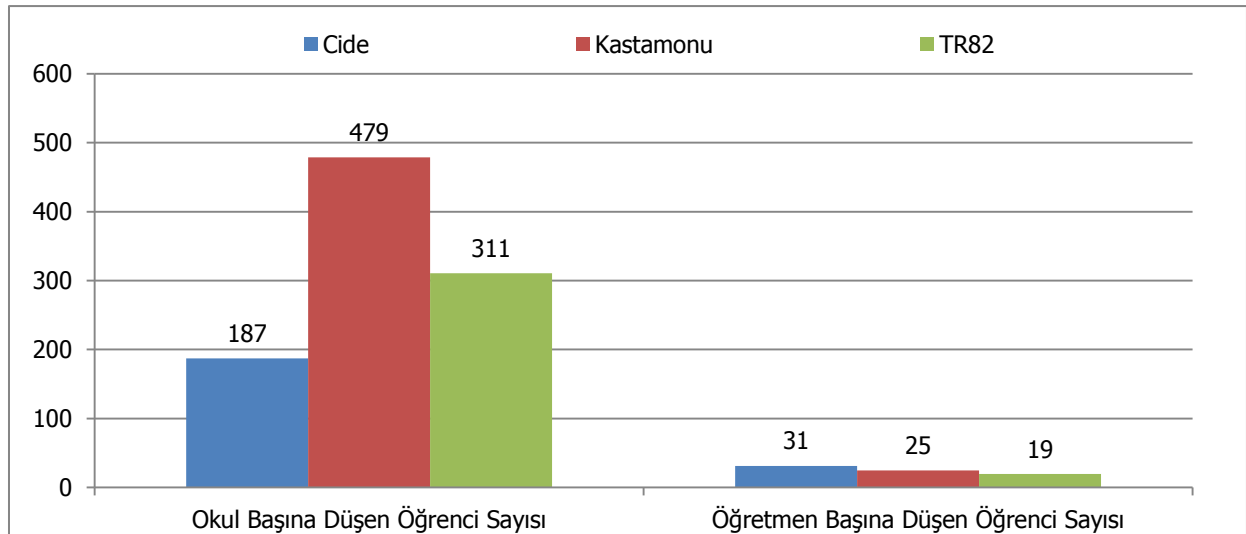
	İstanbul	Ankara	İzmir
Kastamonu	541.797	40.984	7.378
TR82	1.063.529	299.358	21.067

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (Erişim Tarihi: 10.04.2012).

2.3. Eğitim

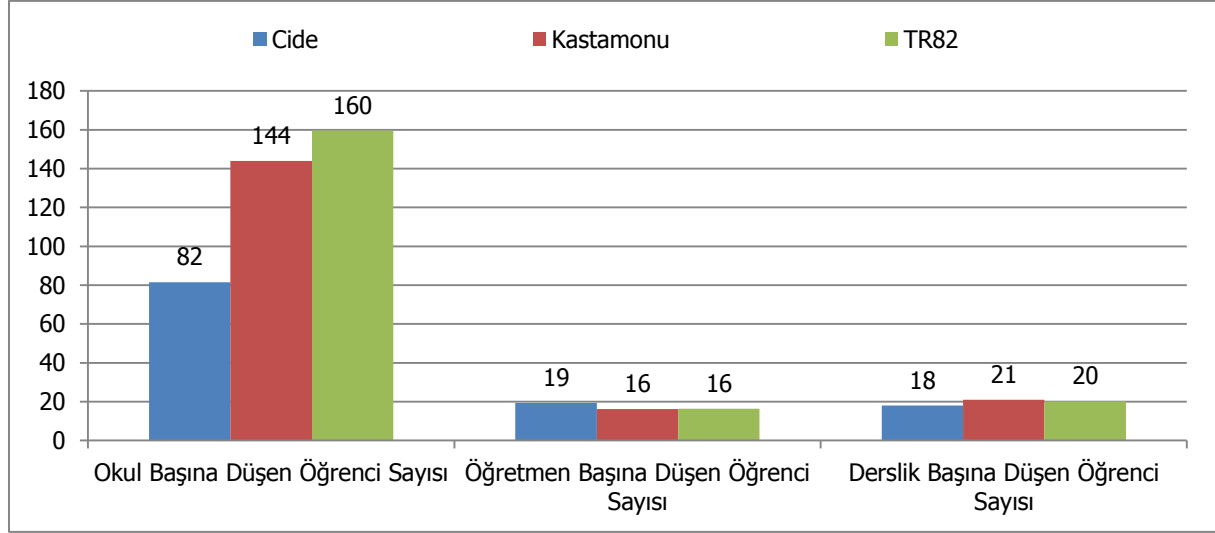
Cide'de 2010-2011 dönemi için okulöncesi seviyede öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayıları Grafik-3 ile gösterilmiştir. Grafikten anlaşılacağı üzere, Cide'de öğretmen başına düşen okulöncesi öğrenci sayısı ve Derslik başına düşen okulöncesi öğrenci sayısı Kastamonu ve TR82 ortalamalarından yüksektir.

Grafik-3: Okulöncesi Seviyede Öğretmen ve Derslik Başına Öğrenci Sayıları, 2010-2011

Cide'de 2010-2011 dönemi için İlköğretim seviyesinde okul, öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayıları Grafik-4 ile gösterilmiştir. Grafiğe göre, Cide'de okul başına düşen ilköğretim öğrenci sayısı Kastamonu ve TR82 ortalamasından düşüktür. Cide'de öğretmen başına düşen ilköğretim öğrenci sayısı ise Kastamonu ve TR82 ortalamasından fazladır. Ayrıca Cide'de derslik başına düşen öğrenci sayısı Kastamonu ve TR82 ortalamasından düşüktür.

Grafik-4: İlköğretim Seviyesinde Okul, Öğretmen ve Derslik Başına Öğrenci Sayıları, 2010-2011

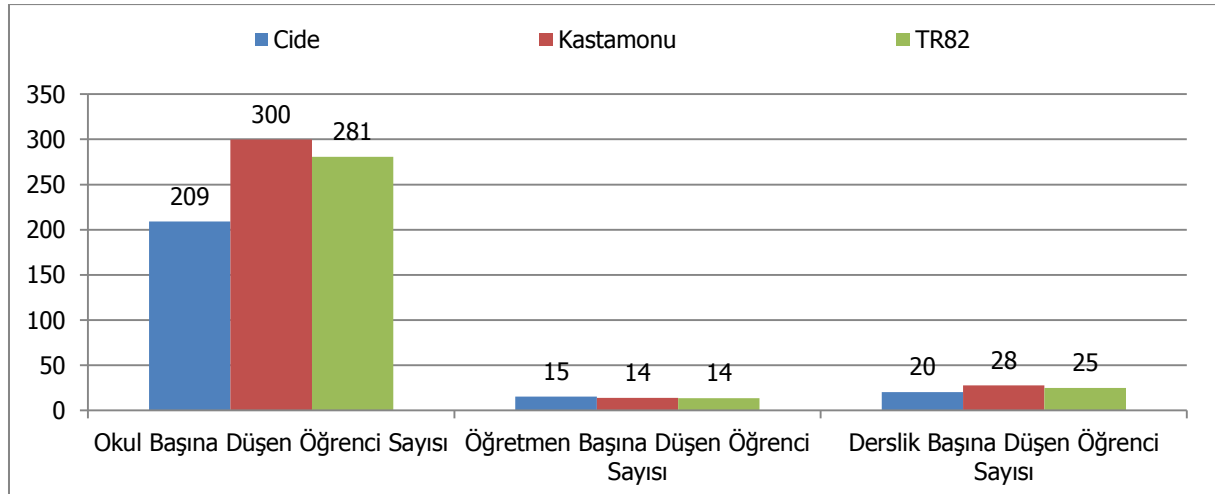

Kaynak: TR82 Bölgesi İl Millî Eğitim Müdürlükleri

Cide'de Genel ortaöğretim kurumu bulunmamaktadır. İnşaatı devam eden Birol Durası Anadolu Lisesi 2013 – 2014 eğitim-öğretim döneminde faaliyete başlayacaktır.

Cide'de 2010-2011 dönemi için mesleki ve teknik ortaöğretim seviyesinde okul, öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayıları Grafik-5 yardımıyla gösterilmiştir. Grafiğe göre, Cide'de okul başına düşen mesleki ve teknik ortaöğretim öğrenci sayısı Kastamonu ve TR82 ortalamasından düşüktür. Cide'de öğretmen başına düşen mesleki ve teknik ortaöğretim öğrenci sayısı Kastamonu ve TR82 ortalamasına hemen hemen eşitken, derslik başına düşen öğrenci sayısı ise Kastamonu ve TR82 ortalamasından düşüktür.

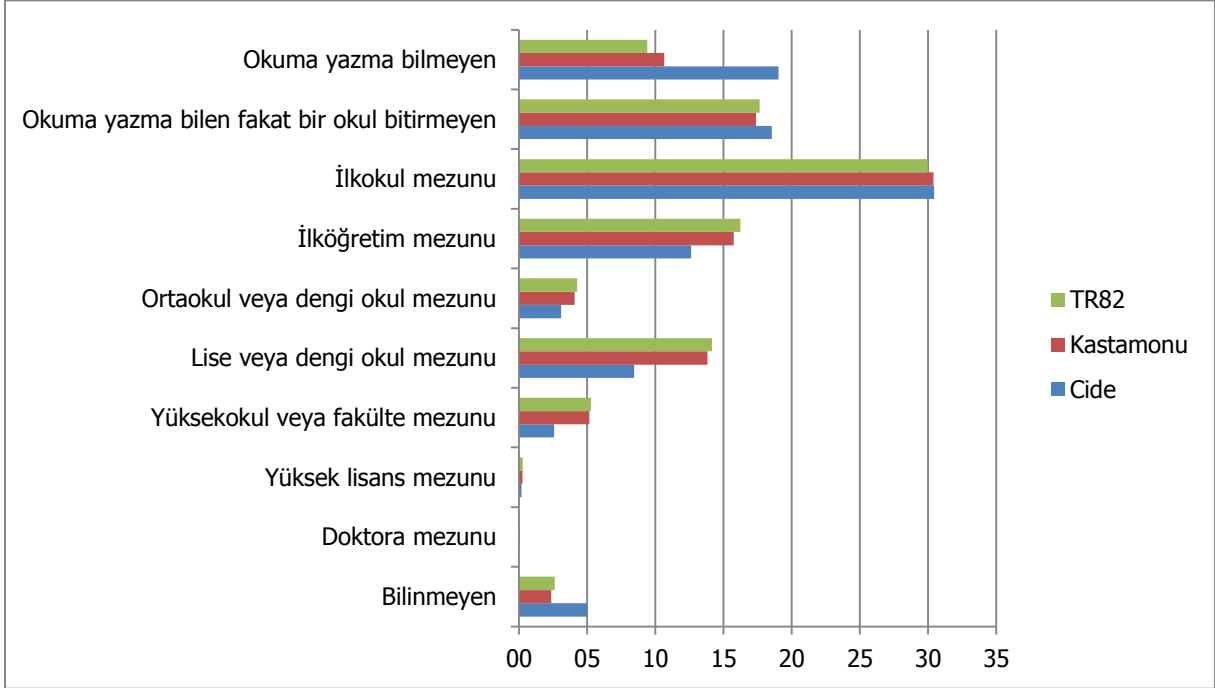
Grafik-5: Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Seviyesinde Okul, Öğretmen ve Derslik Başına Öğrenci Sayıları, 2010-2011

Kaynak: TR82 Bölgesi İl Milli Eğitim Müdürlükleri

Bölgenin eğitim durumuna bakıldığında Cide'nin eğitim yapısının özellikle okuma yazma bilmeyenler açısından, Kastamonu ve TR82'den çok farklılaştığı görülmektedir. Cide'de farklı olarak, ilkokul mezunu yüzdesi Kastamonu ve TR82 ortalamasından daha yüksektir (Bkz. Grafik-6).

Grafik-6: Eğitim durumu 2010-2011 (% Olarak)

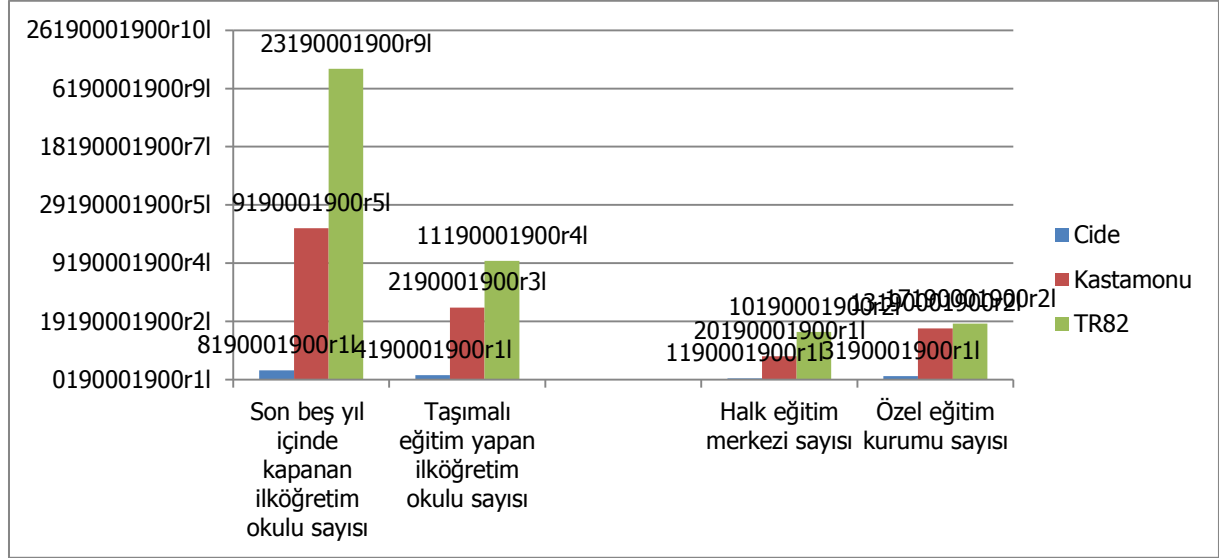

Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012).

Son beş yıl içinde kapanan, taşımali eğitim yapan okul sayıları, halk eğitim merkezi ve özel eğitim kurumları sayısı Grafik-7 ile gösterilmiştir. Cide’de son beş yıl içinde 8 okul kapanmıştır. Ayrıca bölgede taşımali eğitim yapan ilköğretim okulu, halk eğitim merkezi ve özel eğitim kurumu sayıları sırasıyla; 4, 1 ve 3’tür.

Grafik-7: Son Beş Yıl İçinde Kapanan (2007 – 2011), Taşımali Eğitim Yapan Okul Sayıları, Halk Eğitim Merkezi ve Özel Eğitim Kurumları Sayısı

Kaynak: TR82 Bölgesi İl Millî Eğitim Müdürlükleri

Bölgede Üniversite varlığına ilişkin bilgiler Cide, Kastamonu ve TR82 için özetlenmiştir (Bkz. Tablo-7). Cide’deki tek yüksek okul, Kastamonu Üniversitesi’ne bağlı bulunan Cide Rifat Ilgaz Meslek Yüksekokulu’dur. Kurumda; Turizm ve Otel İşletmeciliği, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, Elektronik Teknolojisi, Kaynak Teknolojisi ve Bilgisayar Programcılığı programları öğretime devam etmektedir. 694 öğrencisi olan Cide Meslek Yüksekokulu’nda toplam 13 akademik personel görev yapmaktadır.

Tablo-7: Bölgede Üniversitelere Ait Bilgiler, 2012

	Fakülte/Meslek Yüksek Okul/Yüksek Okul Sayısı	Akademik Personel Sayısı	Öğrenci Sayısı	Bölüm-Program Sayısı	Öğrenci Alınmayan Bölüm Program Sayısı
Cide	1	13	694	9	4
Kastamonu	25	478	12841	117	96
TR82	48	1113	25112	301	168

Kaynak: TR82 Bölgesi Üniversiteleri

2.4. Sağlık

Bölgede 2011 yılı itibarıyla hastane, yatak, hekim, hasta, yatak başına hasta, hekim başına hasta, toplum sağlığı merkezi ve eczane sayıları gösterilmiştir (Bkz. Tablo-8).

Tablo-8: Bölgede Sağlık Kuruluşları ve Uzman Personel Sayıları, 2011

		Cide	Kastamonu	TR82	
Hastane Sayısı	Kamu	1	14	29	
	Özel	-	3	4	
	Toplam	1	17	33	
Yatak Sayısı	Kamu	25	939	1.439	
	Özel	-	165	243	
	Toplam	25	1.104	2.043	
Hekim Sayısı	Kamu	Uzman	2	141	319
		Pratisyen	4	119	304
		Toplam	6	260	623
	Özel	Uzman	-	63	84
		Pratisyen	-	12	20
		Toplam	-	75	104
Hasta Sayısı	Kamu	61.373	1.506.406	3.911.051	
	Özel	-	389.381	557.900	
	Toplam	61.373	1.895.787	4.468.951	
Yatak Başına Hasta Sayısı		2.455	1.717	2.187	
Hekim Başına Hasta Sayısı		10.229	5.659	6.147	
Toplum Sağlığı Merkezi Sayısı		1	20	41	
Bebek Ölüm Oranı (‰)		5	6,3	8,4	
Eczane Sayısı		4	112	233	

Kaynak: TR82 Bölgesi İl Sağlık Müdürlükleri

2.5. Spor

Cide’de, 2 spor tesisi faaliyet göstermektedir. Bu tesislerde; futbol ve basketbol sporları yapılmaktadır.

Tablo-9: Spor Tesisi ve Toplam Lisanslı Sporcu Sayıları, 2011

	Spor Tesisi Sayısı	Toplam Lisanslı Sporcu Sayısı
Cide	2	-
Kastamonu	38	9.436
TR82	83	28.669

Kaynak: Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri

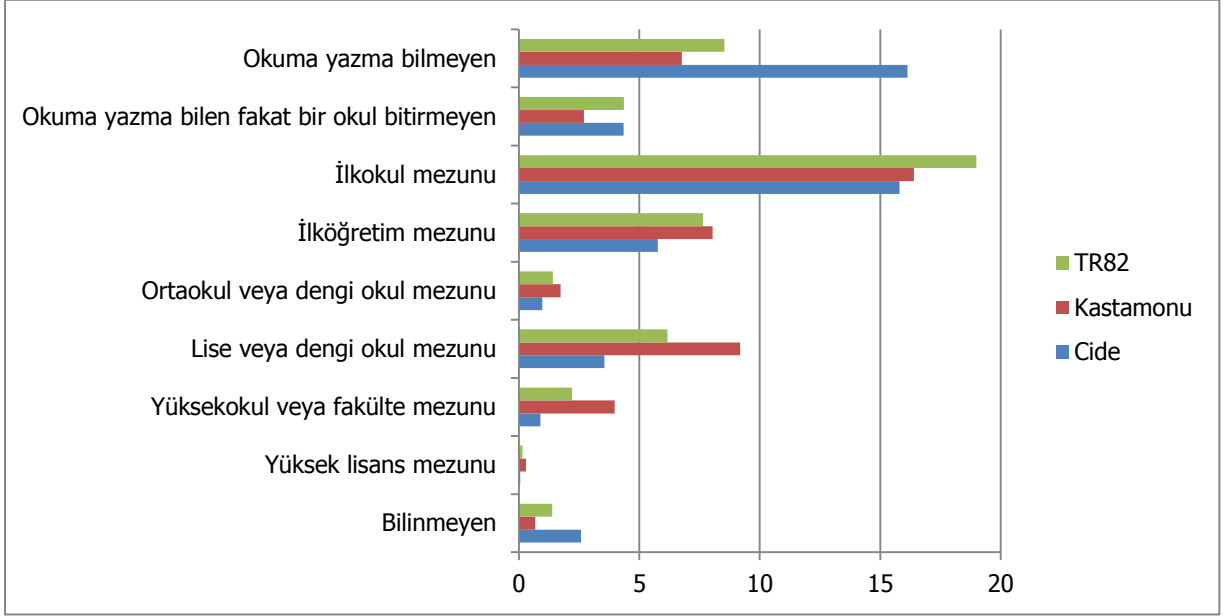
2.6. Toplumsal Cinsiyet ve Kadın

Cinsiyet oranı, bir toplumdaki toplam erkek sayısının toplam kadın sayısına olan oranıdır. Cinsiyet oranı, Dünya’da ve Türkiye’de ortalama olarak 100 kadına 105 erkek gelecek şekilde dengelenmektedir. Cide’de ise ortalama olarak 100 kadına 99 erkek gelmektedir ve bu değer Türkiye ortalamasına yakındır.

Biyolojik cinsiyet kavramından ayrılan toplumsal cinsiyet, farklı zamanlarda farklı cinsiyetlere biçilen toplumsal (sosyal ve ekonomik) rollerle ilgilidir. Kadının statüsü, eğitimi, toplumsal hayata katılımı, istihdamı öne çıkan toplumsal cinsiyet göstergeleridir.

Eğitim açısından cinsiyet değerlendirildiğinde, bölgede her eğitim düzeyi için kadın ortalaması, erkek ortalamasından daha düşüktür dolayısıyla bölgede kadın eğitim oranının yetersiz olduğu göze çarpmaktadır. Cide, Kastamonu ve TR82 ortalamasıyla karşılaştırdığı zaman, kadın eğitiminin ilkokul seviyesinde yüksek olduğu, diğer eğitim kademelerinde ise ortalamanın altında kaldığı anlaşılmaktadır. (Bkz. Grafik-8)

Grafik-8: Toplumsal Cinsiyet ve Kadın 15 Yaş zeri Eğitim Durumu, 2010

Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012).

2.7. Kültür

Cide'de faaliyet gösteren müze yoktur fakat yapımı devam eden ve tamamlanmak üzere olan bir Kültür Merkezi vardır. Bölgede 5.516 kitaba ev sahipliği yapan bir kütüphane vardır. Bölgede her yıl Temmuz ayında Cide Rifat Ilgaz Sarı Yazma Kültür ve Sanat Festivali yapılmaktadır. Festival kapsamında düzenlenen konserlere ve etkinliklere bölge içinden ve bölge dışından çok sayıda kişi katılmaktadır.

Tablo-10: Bölgede Kültürel Göstergeler, 2011

	Düzenli Yapılan Etkinlik Sayısı	Kütüphane Sayısı	Mze Sayısı	Toplantı Salonu Sayısı	Maksimum Toplantı Salonu Kapasitesi	Toplam Toplantı Salonu Kapasitesi
Cide	1	1	-	-	-	-

Kaynak: İlçe Anketleri

2.8. Sivil Toplum Kuruluşları

2.8.1. Dernekler

Bölgede faaliyet gösteren 24 derneğin 1.229 erkek, 131 kadın üyesi vardır. Kadın üye sayısı, Kastamonu ve TR82 ortalamasına yakındır. Kadınların derneklere katılımı, Kastamonu ve TR82'de olduğu gibi Cide'de da gelişmemiştir.

Tablo-11: Bölgede Dernek ve Üye Sayıları, 2010

	Dernek Sayısı	Üye Sayısı				
		Toplam	Erkek	Kadın	Erkek (%)	Kadın (%)
Cide	24	1.229	1.098	131	89,3	10,7
Kastamonu	516	27.375	23.942	3.433	87	13
TR82	1.229	62.477	55.929	6.548	90	10

Kaynak: T.C. İçişleri Bakanlığı, Dernekler Dairesi Başkanlığı

Bölgede faaliyet alanlarına göre derneklerin oranları gösterilmiştir. (Bkz. Tablo-12). Cide'de öne çıkan dernek türleri mesleki dayanışma ve eğitimle, toplumsal hayatla, dini temelli, imarla, sporla, kalkınmayla, çevreyle, hayır işleri ve yardımlaşmayla ve sosyal konularla alakalı derneklerdir.

Tablo-12: Faaliyet Alanına ve Türüne Göre Dernek Sayıları, 2010

	Cide (%)	Kastamonu (%)	TR82 (%)
Mesleki Dayanışma ve Eğitim	25,0	12,4	7,9
Toplumsal Hayat	16,7	12,2	9,0
Dini Temelli Dernekler	12,5	20,3	22,0
İmar	12,5	1,4	1,5
Spor	8,3	19,6	19,4
Kalkınma	8,3	6,6	4,5
Çevre	8,3	1,6	1,7
Hayır İşleri ve Yardımlaşma	4,2	12,8	21,2
Sosyal	4,2	3,1	2,6
Dostluk	-	1,2	3,1
Kültür	-	4,8	3,4
Sağlık	-	1,7	1,2
Sivil Haklar	-	1,6	1,0
Gençlik	-	0,8	1,1
Diğer	-	-	0,2
Kadın Dernekleri	-	-	-
Öğrenci	-	-	0,3
Uluslararası Etkinlikler	-	-	-

Kaynak: T.C. İçişleri Bakanlığı, Dernekler Dairesi Başkanlığı

2.8.2. Vakıflar

Cide’de Kastamonu ve TR82’nin aksine vakıf faaliyetleri gelişmemiştir. İlçede bulunan tek vakıf, sosyal yardım vakfidir.

Tablo-13: Bölgede Kuruluş Amacına Göre Vakıflar, 2011

Kurum Amacı*	Cide	Kastamonu	TR82
Sosyal Yardım	1	22	43
Eğitim	-	9	11
Dini-Dini Eğitim	-	7	8
Kültür	-	3	5
Yöresel Kalkınma	-	1	4
Sağlık	-	3	3
Sosyal Hizmet	-	2	3
Sosyal, Tarihi ve Kültürel	-	3	3
Spor	-	1	2
Çevre	-	1	2
Bilim-Teknoloji	-	-	1
Toplam	1	34	62

*Birden fazla kuruluş amacı olan vakıflar tabloda mükerrer gösterilmiştir.
Kaynak: Vakıflar Genel Müdürlüğü

2.9. İstihdam ve Sosyal Güvenlik

2.9.1. İstihdam

Bölgeye ait işyeri ve istihdam verileri aşağıda gösterilmiştir (Bkz. Tablo-14). Tabloya göre Cide’de 1-9 işçi çalıştıran işyeri sayısı ve istihdam sayısı sırasıyla 105 ve 197’dir. 10 ve üstü işçi çalıştıran işyeri sayısı ve istihdam sayısı yine sırasıyla 24 ve 594’tür. Buradan Cide’deki KOBİ varlığının büyüklüğü anlaşılabilir.

Tablo-14: Bölgede İşyeri ve İstihdam Verileri, 2012

		Cide	Kastamonu	TR82
1-9 İşçi Çalıştıran İşyeri	İşyeri Sayısı	105	1.419	2.552
	İstihdam	197	2.877	6.106
10 ve Üzeri İşçi Çalıştıran	İşyeri Sayısı	24	650	1.156
	İstihdam	594	20.423	41.348
Toplam	İşyeri Sayısı	129	2.069	3.708
	İstihdam	791	23.300	47.454

Kastamonu, Çankırı, Sinop İşkur

2.9.2. Sosyal Güvenlik

Bölgeye ait sosyal güvenlik istatistikleri aşağıda gösterilmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan temin edilen veriler Cide'yi yansıtamamaktadır (Bkz. Tablo-15).

Tablo-15: Bölgede Sosyal Güvenlik İstatistikleri, 2011

	SGK Kapsamında Aktif Çalışan Sayısı	Toplam Sosyal Güvenlik Kapsamı (Yeşil Kartlılar Hariç)	2022 Sayılı Kanun ² Kapsamında Olanlar	Yeşil Kart Sahipleri	1+ işçi Çalıştıran İşyeri Sayısı
Kastamonu	79.976	309.624	15.965	32.897	5.669
TR82	142.428	477.039	29.907	63.051	11.668

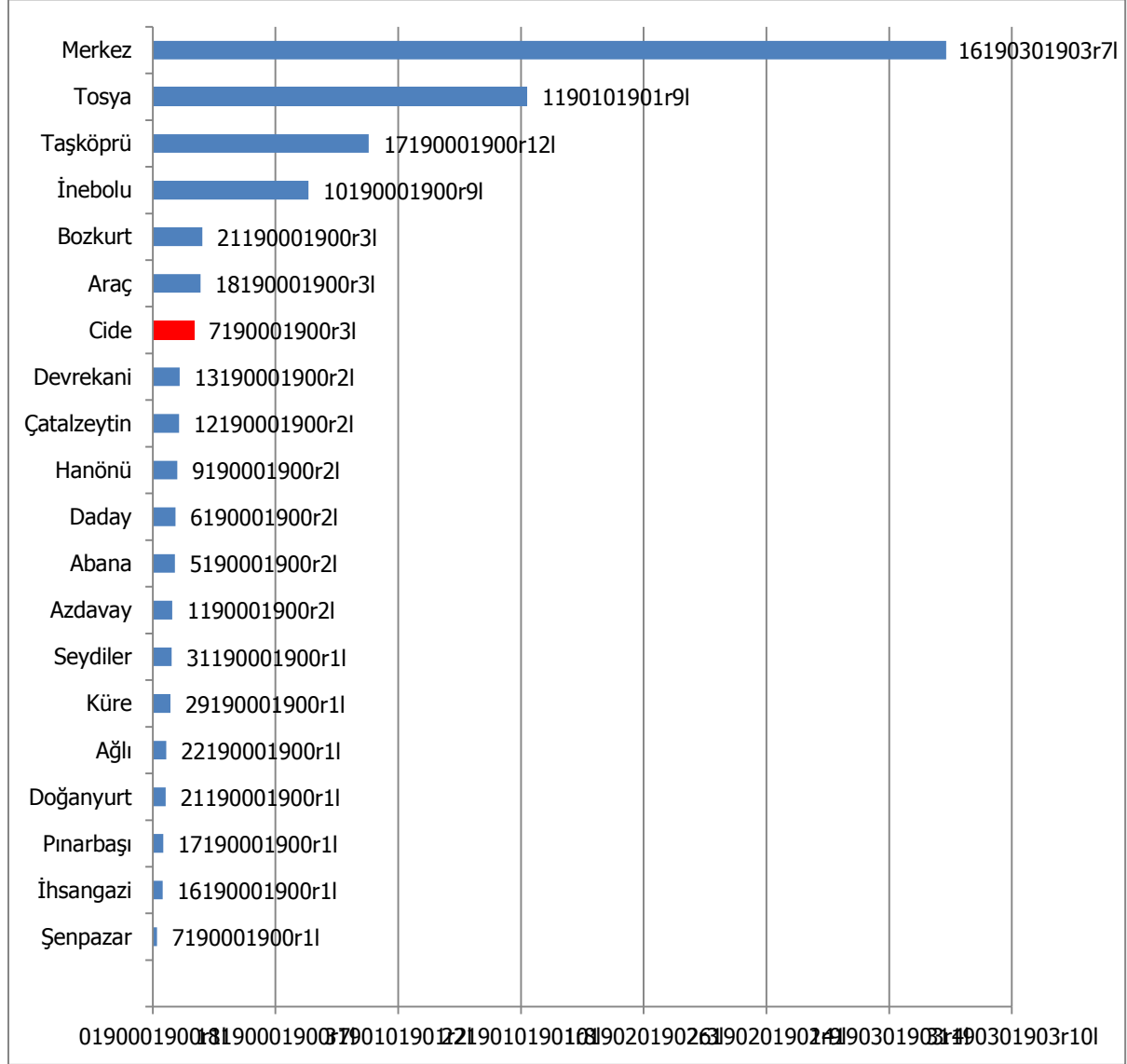
Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlükleri, 2012

² 2022 Sayılı, 65 yaşını doldurmuş, muhtaç, güçsüz ve kimsesiz Türk vatandaşlarına aylık bağlanması hakkında kanun.

3. Ekonomik Yapı

Kastamonu'da iktisadi işletmelerin ilçelere göre dağılımı 2012 yılı için gösterilmiştir (Bkz. Grafik-9). İlçelerdeki işletme sayılarından yola çıkarak Kastamonu ilinde bölgelerarası gelişmişlik düzeyleri anlaşılabilir. Buna göre en çok işletme Kastamonu şehir merkezindeyken başı çeken diğer ilçeler sırasıyla; Tosya, Taşköprü ve İnebolu'dur. Kastamonu'nun kıyı ilçelerinden birisi olan Cide'de toplam 67 işletme bulunmaktadır.

Grafik-9: İşletmelerin İlçelere Göre Dağılımı, 2012

Kaynak: Kastamonu, İnebolu, Taşköprü, Tosya TSO

Şirket yapıları genel olarak; şahıs şirketleri, sermaye şirketleri, kooperatifler ve diğer şirketler şeklinde sınıflandırılabilir. Bölgedeki şirket yapısı incelendiğinde, Cide'de 20 şahıs, 47 sermaye, 52 kooperatif şirketi mevcut olduğu anlaşılmaktadır (Bkz. Tablo-16).

Tablo-16: Bölgedeki Şirket Yapıları, 2012

	Şahıs Şirketi	Sermaye Şirketi	Kooperatif	Diğer
Cide	20	47	-	-
Kastamonu	1.258	1.559	296	9
TR82	2.565	3.193	601	18

Kaynak: Çankırı, Kastamonu, İnebolu, Taşköprü, Cide, Sinop, Boyabat TSO

Bölgede esnaf faaliyet alanlarının dağılımına bakılınca imalat ve tamiratla ilgili meslek kolları öne çıkmaktadır (Bkz. Tablo-17). Cide’de hizmetle ilgili meslek kollarında çalışan esnaflar TR82 Bölgesindeki esnafların %3,1’ini oluştururken, imalat ve tamiratla ilgili meslek kollarında çalışan esnaflar TR82 Bölgesindeki esnafların yaklaşık %3,2’sini oluşturmaktadır.

Tablo-17: Bölgedeki Esnaf Faaliyet Alanlarının Dağılımı, 2012

	Bilinmeyen	Hizmetle İlgili Meslek Kolları	İmalat ve Tamiratla İlgili Meslek Kolları (%)
Cide (%)	-	3,1	3,2
Kastamonu (%)	88,2	55,2	57,8
TR82	212	18.643	9.698

Kaynak: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Esnaf ve Sanatkârlar Odasına Kayıtlı İşletmeler

2012 yılı için Cide’de işletmelerin NACE sınıflandırmasına göre faaliyet alanları, Tablo-18 ile gösterilmiştir. Tabloya göre Cide’de öne çıkan faaliyet alanları perakende ticaret (motorlu taşıtlar ve motosikletler hariç), bina inşaatı, kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı, diğer ulaşım araçlarının imalatı, ormancılık ve tomrukçuluk, toptan ticaret (motorlu taşıtlar ve motosikletler hariç), sigorta ve emeklilik fonları hariç finansal hizmet faaliyetleridir.

Tablo-18: Cide'de İşletmelerin Nace Sınıflandırmasına Göre Faaliyet Alanları, 2012

Nace Faaliyet Adı	Nace Kodu (2'li)	İşletme Sayısı
Perakende ticaret (Motorlu taşıtlar ve motosikletler hariç)	47	13
Bina inşaatı	41	11
Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	49	10
Diğer ulaşım araçlarının imalatı	30	8
Ormancılık ve tomrukçuluk	2	3
Toptan ticaret (motorlu taşıtlar ve motosikletler hariç)	46	3
Sigorta ve emeklilik fonları hariç finansal hizmet faaliyetleri	64	3
Gıda ürünlerinin imalatı	10	2
Özel inşaat faaliyetleri	43	2
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	56	2
Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik muayene ve analiz	71	2
Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden	16	1
Ana metal sanayii	24	1
Mobilya imalatı	31	1
Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtım	35	1
Bina dışı yapıların inşaatı	42	1
Zorunlu sosyal güvenlik hariç, sigorta, reasürans ve emeklilik fonları	65	1
Eğitim	85	1
İnsan sağlığı hizmetleri	86	1

Kaynak: Kastamonu TSO

3.1. Tarım ve Hayvancılık

Kastamonu'nun kıyı ilçelerinden birisi olan Cide'de, tarım ve hayvancılık faaliyetleri bölge ekonomisine önemli katkılar sağlamaktadır.

3.1.1. Tarımsal Yapı ve Alan

Cide, toplam 94.541 dekar tarım alanı ile Kastamonu tarım alanının %6'sını karşılamakta olup; ilçeler arasında 5. sırayı almaktadır (Bkz. Tablo-19). Ekilen tarım alanı, nadas alanı, sebze bahçeleri alanı ve meyve alanı toplam tarımsal alan verileri ile paralellik göstermekte ve Kastamonu içerisindeki payı % 29,4 ile % 0,8 arasında değişmektedir. Cide'nin TR82 Düzey 2 Bölgesindeki payı irdelendiğinde meyve alanı %19,4 olup; önemli bir pay aldığı görülmektedir.

Tablo-19: Cide, Kastamonu ve TR82'de Tarım Alanları, 2010 (Dekar olarak)

	Toplam Alan	Ekilen tarla alanı	Nadas alanı	Sebze bahçeleri alanı	Meyve bahçeleri alanı
Cide	94.541	10.148	50.000	4.583	29.810
Kastamonu	1.701.667	1.238.357	325.971	35.773	101.566
TR82	4.529.330	3.022.209	1.230.123	124.602	152.396
Cide/Kastamonu*	5,6	0,8	15,3	12,8	29,4
Cide/TR82*	2,1	0,3	4,1	3,7	19,6

* Tarımsal alanın yüzdesi olarak.

Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012)

Cide, toplam 298 adet traktör ile Kastamonu traktör varlığının %1'ine sahiptir. Kastamonu traktör varlığı ise bölgenin %58'ini oluşturmaktadır. Traktör başına düşen tarım alanı Cide ve Kastamonu'da sırasıyla 34 ve 65 dekarıdır. Bölgenin traktör başına düşen tarım alanının Cide ve Kastamonu'dan biraz geride kaldığı ve 92 dekara 1 traktör düştüğü görülmektedir (Bkz. Tablo-20).

Tablo-20: Traktör Sayısı ve Traktör Başına Ekilen Tarla Alanı, 2010

	Traktör Sayısı (Adet)	Traktör Başına Tarla Alanı (Dekar)
Cide	298	34
Kastamonu	18.986	65
TR82	32.836	92

Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012)

3.1.2. Bitkisel Üretim

3.1.2.1. Tarla Ürünleri

Cide tarla bitkileri üretimi bakımından değerlendirildiğinde yalnızca tahıl, yem bitkileri ve yumru bitkilerin üretildiği görülmektedir. Cide'deki tarla ürünleri Kastamonu ve Bölge ölçeğinde değerlendirildiğinde çok büyük bir ağırlığının olmadığı dikkat çekmektedir. (Bkz. Tablo-21).

Tablo-21: Ekilen Tarla Alanı, Üretim Miktarları, Yem Bitkileri Üretim Alanı ve Miktarları, 2010

	Cide		Kastamonu		TR82		Cide/ Kastamonu*		Cide/TR82*	
	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (Ton)
Baklagiller	-	-	11.401	1.351	105.655	13.121	-	-	-	-
Endüstriyel Bitkiler	-	-	80.327	326.964	88.671	365.922	-	-	-	-
Tahıllar	10088	1938	878.768	141.004	2.335.263	547.797	1,1%	1,4%	0,4%	0,4%
Yağlı Tohumlar	-	-	-	-	15.516	2.488	-	-	-	-
Yem Bitkileri	50	38	226.641	204.495	428.467	552.015	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Yumru Bitkiler	10	25	41.220	45.614	48.637	59.134	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Toplam	10148	2001	1.238.357	719.428	3.022.209	1.540.477	0,8%	0,3%	0,3%	0,1%

* Tarımsal alanın yüzdesi olarak

Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012)

İlçede üretilen tarımsal ürünlere detaylı bir şekilde bakıldığında; tahıllardan mısır, buğday ve arpa, yumru bitkilerden patates ve yem bitkilerinden silajlık mısır üretimi öne çıkmaktadır.

Tablo-22: Bölgede Ürün Türlerine Göre Ekilen Alanı ve Üretim Miktarları, 2010

Grup adı	Ürün adı	Ekilen alan (Dekar)	Hasat edilen alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Verim (Kg/da)
Tahıllar	Mısır (Dane)	5.476	5.476	1.292	236
	Buğday (Diğer)	4.582	4.582	641	140
	Arpa (Diğer)	30	30	5	167
Yumru Bitkiler	Patates (Diğer)	10	10	25	2.500
Yem Bitkileri	Mısır (Silajlık)	50	50	38	760

3.1.2.2. Sebze Ürünleri

2010 yılı sebze ürünleri üretimi incelendiğinde, Cide'de çoğu sebzenin üretiminin sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. Domates, sofralık hıyar, taze fasulye, soğan, biber ve lahananın diğer sebzelere oranla daha çok üretildiği Tablo-23 ile görülmektedir. Cide'nin Kastamonu içerisindeki sebze üretim alanının yaklaşık %13'ü Cide'de yer almaktadır ve bu üretim Kastamonu'daki toplam sebze üretiminin %10'una denk gelmektedir.

Tablo-23: İlçede Öne Çıkan Sebze Ürünleri, 2010 (Aksi belirtilmedikçe ton olarak)

	Cide	Kastamonu	TR82	Cide/Kastamonu*	Cide/TR82*
Domates (Sofralık)	3834	32.643	67.038	5,7	5,7
Hıyar (Sofralık)	690	8.654	28.174	2,4	2,4
Fasulye (Taze)	570	5.515	15.207	3,7	3,7
Soğan (Taze)	300	511	2.621	11,4	11,4
Biber (Sivri)	252	1.451	6.712	3,8	3,8
Lahana (Karayaprak)	150	330	817	18,4	18,4
Ispanak	100	1.264	3.445	2,9	2,9
Patlıcan	96	374	4.096	2,3	2,3
Biber (Dolmalık)	84	722	3.688	2,3	2,3
Kabak (Sakız)	70	528	1.479	4,7	4,7
Pırasa	64	495	2.817	2,3	2,3
Marul (Göbekli)	54	475	1.295	4,2	4,2
Marul (Kıvırcık)	34	563	1.258	2,7	2,7
Balkabağı	25	577	2.690	0,9	0,9

* Tarımsal üretimin yüzdesi olarak

Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012)

3.1.2.3. Meyve Ürünleri

Meyve ürün gruplarının çoğu Cide'de üretilmemektedir. Üretim değeri bakımından sofralık çekirdekli üzüm ve Amasya Elması en çok üretilen meyve olup; Kastamonu'da ve bölge meyve üretiminde önemli bir yere sahiptir (Bkz. Tablo-24).

Tablo-24: İlçelere Göre Seçilmiş Meyve Ürünleri, 2010 (Aksi belirtilmedikçe ton olarak)

	Cide	Kastamonu	TR82	Cide/Kastamonu*	Cide/TR82*
Kestane	2.000	9.225	13.729	21,7	14,6
Fındık	820	4.311	5.750	19,0	14,3
Elma (Diğer)	753	6.270	8.557	12,0	8,8
Ceviz	200	4.268	7.444	4,7	2,7
Armut	124	4.043	9.013	3,1	1,4
Kiraz	105	2.635	5.979	4,0	1,8
İncir	104	533	1.526	19,5	6,8
Erik	96	3.328	6.187	2,9	1,6
Zeytin (Sofralık)	25	55	191	45,5	13,1
Ayva	21	470	1.476	4,5	1,4
Trabzon Hurması	7	43	68	16,3	10,3
Dut	5	746	2.132	0,7	0,2
Kayısı	4	4	101	100,0	4,0
Vişne	4	719	1.691	0,6	0,2
Şeftali (Diğer)	3	1.126	1.648	0,3	0,2
Kivi	1	231	246	0,4	0,4

* Toplam üretimin yüzdesi olarak

Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012)

3.1.3. Hayvansal Üretim

3.1.3.1. Büyükbaş Hayvan Varlığı

Yıllar itibariyle Cide'nin siğir varlığı incelendiğinde 2006 yılından 2009'a kadar kültür siğirlerinde görece bir artış gözlenirken 2010'da bu sayı 156'ya düşmüştür. Kültür melezi siğir sayıları aynı dönemde istikrarlı bir şekilde artarken, yerli siğir sayıları dalgalı bir seyir izlemiştir. Cide'deki manda varlığı ise 5 yılda çok az artma eğiliminde olmuştur. Kastamonu ve bölgede kültür ırkı sayılarında yıllar itibariyle artan bir ivme görülmektedir. Cide'nin manda varlığı itibariyle özellikle kültür melezi ve yerli siğir potansiyeli bakımından Kastamonu genelinde önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo-25).

Tablo-25: Yıllar İtibariyle Büyükbaş Hayvan Varlığı (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak)

	Hayvan Adı	2006	2007	2008	2009	2010	
Cide	Siğir	Kültür	153	156	166	173	156
		K. Melezi	1.737	1.784	1.992	2.025	2.117
		Yerli	5.162	5.711	5.406	5.369	4.577
		Toplam	7.052	7.651	7.564	7.567	6.850
	Manda	374	412	413	418	433	
Kastamonu	Siğir	Kültür	73.604	77.754	80.903	76.872	81.775
		K. Melezi	116.215	96.594	99.175	88.131	98.754
		Yerli	94.861	98.238	86.191	77.431	75.059
		Toplam	284.680	272.586	266.269	242.434	255.588
	Manda	1.027	925	856	677	666	
TR82	Siğir	Kültür	88.937	92.614	97.133	94.506	99.809
		K. Melezi	211.793	186.102	186.935	180.193	174.555
		Yerli	167.586	169.755	151.931	133.485	132.188
		Toplam	468.316	448.471	435.999	408.184	406.552
	Manda	5.749	5.152	4.087	3.440	2.906	
Cide/Kastamonu*	Siğir	Kültür	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
		K. Melezi	1,5	1,8	2,0	2,3	2,1
		Yerli	5,4	5,8	6,3	6,9	6,1
		Toplam	2,5	2,8	2,8	3,1	2,7
	Manda	36,4	44,5	48,2	61,7	65,0	
Cide/TR82*	Siğir	Kültür	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
		K. Melezi	0,8	1,0	1,1	1,1	1,2
		Yerli	3,1	3,4	3,6	4,0	3,5
		Toplam	1,5	1,7	1,7	1,9	1,7
	Manda	6,5	8,0	10,1	12,2	14,9	

* Toplam hayvan sayısının yüzdesi olarak

Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012)

3.1.3.2. Küçükbaş Hayvan Varlığı

Küçükbaş hayvan varlığı bakımından değerlendirildiğinde Cide’de koyun varlığı dikkat çekmektedir. (Bkz. Tablo-26). Cide’de koyun ve keçi varlığı 2006 – 2010 yılları arasında ciddi ölçüde azalmıştır.

Tablo-26: Yıllar İtibariyle Küçükbaş Hayvan Varlığı (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak)

	Hayvan Adı	2006	2007	2008	2009	2010
Cide	Koyun	2.020	1.837	1.970	1.947	1.870
	Keçi (Kıl+Tiftik)	100	69	62	68	65
Kastamonu	Koyun	83.710	70.653	66.289	57.278	54.569
	Keçi (Kıl+Tiftik)	20.122	18.217	17.458	13.202	15.692
TR82	Koyun	288.544	264.641	209.529	182.678	216.532
	Keçi (Kıl+Tiftik)	52.521	45.761	44.765	36.277	41.219
Cide/Kastamonu*	Koyun	2,4	2,6	3,0	3,4	3,4
	Keçi (Kıl+Tiftik)	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4
Cide/TR82*	Koyun	0,7	0,7	0,9	1,1	0,9
	Keçi (Kıl+Tiftik)	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2

* Toplam hayvan sayısının yüzdesi olarak
Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012)

3.1.3.3. Kanatlı Hayvan Varlığı

Cide’de kanatlı hayvan varlığı incelendiğinde, ticari olarak üretimin yapılmadığı, kanatlı hayvanların daha çok köylerde üretildiği ve ekonomik olarak çok bir değer taşımadığı görülmektedir (Bkz. Tablo-27).

Tablo-27: Yıllar İtibariyle Kanatlı Hayvan Varlığı (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak)

	Hayvan Adı	2006	2007	2008	2009	2010	
Cide	Kanatlı	Et Tavuğu	3.050	3.300	3.000	-	-
		Ymrt. Tavuğu	17.000	18.700	17.100	20.700	20.200
		Hindi	110	90	120	125	121
		Ördek	-	20	-	-	-
		Kaz	-	150	100	115	125
		Toplam	20.160	22.260	20.320	20.940	20.446
Kastamonu	Kanatlı	Et Tavuğu	12.552	28.200	29.568	21.014	21.014
		Ymrt. Tavuğu	301.445	263.934	310.398	290.342	292.654
		Hindi	22.945	15.156	14.970	13.620	7.666
		Ördek	5.841	2.535	2.577	2.418	1.894
		Kaz	5.247	2.643	2.017	1.745	1.390
		Toplam	348.030	312.468	359.530	329.139	324.618
TR82	Kanatlı	Et Tavuğu	2.385.578	856.901	957.195	967.214	984.514
		Ymrt. Tavuğu	625.903	529.170	541.112	563.075	448.124
		Hindi	37.338	27.172	24.955	21.984	14.516
		Ördek	9.755	7.117	7.266	6.694	4.164
		Kaz	7.938	4.800	4.637	4.012	3.080
		Toplam	3.066.512	1.425.160	1.535.165	1.562.979	1.454.398
Cide/Kastamonu*	Kanatlı	Et Tavuğu	24,3	11,7	10,1	-	-
		Ymrt. Tavuğu	5,6	7,1	5,5	7,1	6,9
		Hindi	0,5	0,6	0,8	0,9	1,6
		Ördek	-	0,8	-	-	-
		Kaz	-	5,7	5,0	6,6	9,0
		Toplam	5,8	7,1	5,7	6,4	6,3
Cide/TR82*	Kanatlı	Et Tavuğu	0,1	0,4	0,3	0,0	0,0
		Ymrt. Tavuğu	2,7	3,5	3,2	3,7	4,5
		Hindi	0,3	0,3	0,5	0,6	0,8
		Ördek	-	0,3	-	-	-
		Kaz	-	3,1	2,2	2,9	4,1
		Toplam	0,7	1,6	1,3	1,3	1,4

* Toplam hayvan sayısının yüzdesi olarak
Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012)

3.1.3.4. Arıcılık

Cide, 2010 verilerine göre 8.025 adet kovanla Kastamonu'nun sahip olduğu toplam kovanın %13,2'sine sahiptir. Cide, aynı zamanda, Bölge arı kovani sayısının %6,6'sına sahiptir. Cide'nin elindeki kovan sayısı ve veriler dikkate alındığında bölgede önemli bir yere sahip olduğu değerlendirilebilir (Bkz. Tablo-28).

Tablo-28: Yıllar İtibariyle Bölgede Arı Kovanı Sayısı (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak)

	2006	2007	2008	2009	2010
Cide	8.025	8.522	8.025	8.104	8.202
Kastamonu	60.688	54.100	54.272	52.091	49.456
TR82	121.675	111.505	113.139	118.565	96.316
Cide/Kastamonu*	13,2	15,8	14,8	15,6	16,6
Cide/TR82*	6,6	7,6	7,1	6,8	8,5

* Toplam kovan sayısının yüzdesi olarak
Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012)

3.1.3.5. Hayvansal Üretim Miktarları

Cide'de büyükbaş ve küçükbaş kesim istatistikleri mevcut olmadığından, yıllar itibariyle büyükbaş ve küçükbaş hayvanlardan elde edilen et üretimi hakkında değerlendirme yapmak mümkün değildir. (Bkz. Tablo-29).

Tablo-29: Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Et Üretimi (Ton) (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak)

		2007	2008	2009
Cide	Büyük Baş Et	-	-	-
	Küçük Baş Et	-	-	-
Kastamonu	Büyük Baş Et	1.285.405	1.923.676	1.664.000
	Küçük Baş Et	144.410	104.736	74.623
TR82	Büyük Baş Et	6.555.665	4.262.240	4.020.961
	Küçük Baş Et	736.103	517.427	416.761
Cide/Kastamonu*	Büyük Baş Et	-	-	-
	Küçük Baş Et	-	-	-
Cide/TR82*	Büyük Baş Et	-	-	-
	Küçük Baş Et	-	-	-

* Toplam üretimin yüzdesi olarak
Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012)

İlçenin yıllar bazında büyükbaş ve küçükbaş süt üretimi incelendiğinde dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. Kastamonu ve TR82 ölçeğinde, 2007 yılından sonra süt üretiminde azalma olduğu ancak 2010 yılında gerek büyükbaş gerekse küçükbaş süt üretiminde toparlanma olduğu anlaşılmaktadır. 2010 yılı verilerine göre Cide büyükbaş ve küçükbaş süt üretiminde Kastamonu'nun %1,7'sini karşılamaktadır (Bkz. Tablo-30).

Tablo-30: Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Süt Üretimi (Ton) (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak)

		2007	2008	2009	2010
Cide	Büyük Baş Süt	5.900	4.653	4.852	4.881
	Küçük Baş Süt	35	30	33	33
Kastamonu	Büyük Baş Süt	287.281	285.729	269.330	284.985
	Küçük Baş Süt	2.294	2.196	1.952	1.900
TR82	Büyük Baş Süt	433.178	409.751	409.960	429.426
	Küçük Baş Süt	8.545	6.606	6.024	7.777
Cide/Kastamonu*	Büyük Baş Süt	2,1	1,6	1,8	1,7
	Küçük Baş Süt	1,5	1,4	1,7	1,7
Cide/TR82*	Büyük Baş Süt	1,4	1,1	1,2	1,1
	Küçük Baş Süt	0,4	0,5	0,5	0,4

* Toplam üretimin yüzdesi olarak

Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012)

Cide'nin yıllara göre hayvansal ürün üretimleri değerlendirildiğinde yumurta, bal ve bal mumu üretiminin dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. Ayrıca Cide'de büyükbaş ve küçükbaş deri üretimi yoktur. (Bkz. Tablo-31)

Tablo-31: Yumurta, Bal, Bal Mumu ve Deri Üretimi (Aksi belirtilmedikçe sayı olarak)

		2007	2008	2009
Cide	Yumurta (1000 Adet)	3.400	3.100	3.405
	Bal (Ton)	96	102	96
	Bal Mumu (Ton)	1,1	0,85	1,05
	B.Baş Deri (Adet)	-	-	-
	K.Baş Deri (Adet)	-	-	-
Kastamonu	Yumurta (1000 Adet)	45.167	56.422	50.278
	Bal (Ton)	407	447	447
	Bal Mumu (Ton)	22,8	29,7	28,5
	B.Baş Deri (Adet)	6.355	9.029	7.724
	K.Baş Deri (Adet)	7.977	5.320	3.322
TR82	Yumurta (1000 Adet)	82.650	94.881	96.384
	Bal (Ton)	806	1.278	1.053
	Bal Mumu (Ton)	48,4	64,6	53,1
	B.Baş Deri (Adet)	32.478	21.847	20.734
	K.Baş Deri (Adet)	43.214	29.486	23.826
Cide/Kastamonu*	Yumurta	7,5	5,5	6,8
	Bal	23,6	22,8	21,5
	Bal Mumu	4,8	2,9	3,7
	B.Baş Deri	-	-	-
	K.Baş Deri	-	-	-
Cide/TR82*	Yumurta	7,5	5,5	6,8
	Bal	23,6	22,8	21,5
	Bal Mumu	4,8	2,9	3,7
	B.Baş Deri	-	-	-
	K.Baş Deri	-	-	-

* Toplam üretimin yüzdesi olarak

**Veri mevcut değil

Kaynak: TÜİK Veritabanı (Erişim Tarihi: 10.04.2012)

3.1.4. Su Ürünleri

Yıllar itibariyle Cide, Kastamonu ve TR82’de üretilen su ürünleri Tablo-32 ile gösterilmiştir. Tablo 2010 yılı itibariyle değerlendirildiğinde Cide’nin özellikle Barbunya, Kalkan ve Mezgit üretiminde öne çıktığı görülmektedir. Cide, bölge içinde bu ürünlerin yarıya yakınına üretebilmektedir.

Tablo-32: Cide'de Su Ürünleri Üretimi (Ton)

Su Ürünü	Cide			Kastamonu			TR82		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Hamsi	970	149	68	1.145	1.281	476	2.259	6.583	12.850
Kefal	30	-	3	34	6	5	48	19	20
İstavrit	13	7	1	55	25	22	215	81	60
Mezgit	10	21	91	22	37	110	90	93	236
Vatoz	10	-	-	10	-	-	10	-	-
Barbunya	7	9	19	11	16	25	21	34	39
Kalkan	7	4	8	16	10	12	41	14	19
Palamut	2	4	2	11	10	11	131	73	114
Çinekop	1	7	0	6	13	7	12	55	98
Kaya balığı	1	1	-	2	5	2	2	5	2
Zargana	-	3	-	2	3	1	3	5	16
Tirsi	-	1	2	2	5	4	7	31	28
Sardalya	-	-	-	-	-	2	-	6	3
Lüfer	-	-	-	-	-	-	-	2	1

3.2. Orman ve Ormancılık

Sorumluluk alanı Cide ve Şenpazar ilçeleri olan ilgili Orman İşletme müdürlüğü verilerine göre Cide ve Şenpazar'a ait orman ürünleri Tablo-33 ile gösterilmiştir. Buna göre 2008-2010 döneminde Cide, Kastamonu ve TR82'de endüstriyel odun üretimi artmakta, yakacak odun üretimi ise dalgalı bir seyir izlemektedir. Kastamonu'daki toplam yakacak odunun ortalama %11'i Cide'den sağlanmaktadır.

Tablo-33: Ormandan Elde Edilen Endüstriyel ve Yakacak Odun Miktarları

	2008		2009		2010	
	Endüstriyel Odun	Yakacak Odun	Endüstriyel Odun	Yakacak Odun	Endüstriyel Odun	Yakacak Odun
	m ³	Ster	m ³	Ster	m ³	Ster
Cide - Şenpazar	29.615	6.205	29.806	5.927	40.555	6.390
Kastamonu	1.020.203	56.058	1.130.025	49.604	1.230.351	55.341
TR82	1.533.285	137.667	1.686.615	134.687	1.856.574	130.525
Cide/Kastamonu*	2,9	11,1	2,6	11,9	3,3	11,5
Cide/TR82*	1,9	4,5	1,8	4,4	2,2	4,9

* Toplam üretimin yüzdesi olarak

Kaynak: Orman Genel Müdürlüğü, Ankara ve Kastamonu Orman Bölge Müdürlükleri Verileri

3.3. Sanayi

3.3.1. Organize Sanayi Bölgeleri

Cide'de Organize Sanayi Bölgesi bulunmamaktadır.

3.3.2. İlçede Öne Çıkan Sektörler

Kastamonu'da imalat sanayiinde faaliyet gösteren ve Kastamonu'da vergi matrahları sıralamasına göre ilk 100'e giren işletmeler Tablo-34 ile gösterilmiştir. Buna göre Cide'de ilk 100'e giren 1 işletme bulunmaktadır. Tablo-34 ve Tablo-35 birlikte değerlendirildiğinde, Cide'deki işletmelerde endüstriyel yoğunlaşmanın daha çok; gemi inşaatında olduğu görülmektedir. Cide'deki zengin orman varlığının ve Cide'nin konumunun mantıksal bir uzantısı olan bu endüstri dalı, bölgedeki ekonomik kompozisyonun uzun dönemde de gemicilik sanayii tarafından domine edileceğine işaret etmektedir.

Tablo-34: Kastamonu'da İmalat Sanayiinde Faaliyet Gösteren ve Kastamonu'da Vergi Matrahları Sıralamasında ilk 100'e giren İşletmeler, 2012

İlçe	İlk 100'deki Yeri	Nace Faaliyet Kodu	Nace Faaliyet Adı
Tosya	7	162102	Kontrplak, kaplanmış pano ve benzer tabakaları preslenmiş tahta mukavvalar ve levhalar imalatı
Tosya	16	162102	Kontrplak, kaplanmış pano ve benzer tabakaları preslenmiş tahta mukavvalar ve levhalar imalatı
Araç	21	141399	Diğer dış giyim eşyaları imalatı
Tosya	22	236300	Hazır karma beton imalatı
İnebolu	26	289203	Beton ve harç karıştırıcıları (mikserleri) imalatı
Tosya	27	139604	Diğer işlem görmüş ya da kaplanmış diğer kumaşların imalatı
Taşköprü	32	162102	Kontrplak, kaplanmış pano ve benzer tabakaları preslenmiş tahta mukavvalar ve levhalar imalatı
Merkez	36	282900	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer genel amaçlı makinelerin imalatı
Tosya	37	162301	Temel olarak inşaat sanayinde kullanılması amaçlanan ahşap malzeme imalatı
Daday	41	141399	Diğer dış giyim eşyaları imalatı
Cide	53	301104	Gemi inşa yan sanayi
Tosya	67	162301	Temel olarak inşaat sanayinde kullanılması amaçlanan ahşap malzeme imalatı
Tosya	75	162301	Temel olarak inşaat sanayinde kullanılması amaçlanan ahşap malzeme imalatı
Tosya	81	162301	Temel olarak inşaat sanayinde kullanılması amaçlanan ahşap malzeme imalatı
Merkez	93	16399	Diğer hasat sonrası bitkisel ürünler ile ilgili faaliyetler
Merkez	96	16399	Diğer hasat sonrası bitkisel ürünler ile ilgili faaliyetler

Kaynak: Kastamonu Vergi Dairesi

Tablo-35: Cide'de İmalat Alanında Faaliyet Gösteren İşletmelerin Dağılımı, 2012

Nace Kodu 2'li	Nace Kodu 4'lü	Nace Kodu 6'lı	Nace Faaliyet Adı	İşletme Sayısı
30	3011	301104	Gemi inşa yan sanayi	6
30	3011	301106	Gemi inşa ve tamir bakım tersaneleri	2
10	1013	101302	Et ürünleri imalatı	1
10	1071	107102	Fırın ürünleri imalatı (ekmek, pide, simit, vb. dahil, taze pastane ürünlerinin imalatı hariç)	1
16	1623	162399	b.y.s. diğer bina doğramacılığı ve marangozluk ürünlerinin imalatı	1
24	2410	241099	b.y.s. ana demir ve çelik ürünleri ile demir alaşımları imalatı	1
31	3109	310999	Diğer mobilyaların imalatı	1

Kaynak: Kastamonu TSO

Cide'de öne çıkan sektörler Tablo-36 ile gösterilmiştir. Bölgedeki esnaf faaliyetleri değerlendirildiğinde, genel olarak hizmet sektörünün geliştiği söylenebilir.

Tablo-36: Cide'de Öne Çıkan Meslek Kolları ve İşletme Sayıları, 2012

Meslek Kolu	İşletme Sayısı
Ulaştırma Hizmetleri	203
Gıda Maddeleri İle İlgili Hizmetler	200
Haberleşme, Dinlenme, Barınma Ve Eğlence Hizmetleri	127

Kaynak: Kaynak: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Esnaf ve Sanatkârlar Odasına Kayıtlı İşletmeler

Sektör bazında esnaf işletmeleri sayısı tablo Tablo-37 ile belirtilmiştir. Buna göre, bölgede en çok ulaştırma hizmetleri, gıda maddeleriyle ilgili hizmetler ve haberleşme, dinlenme, barınma ve eğlence hizmetleri gelişmiştir.

Tablo-37: Cide'de Meslek Kolları ve İşletme Sayıları, 2012

Meslek Kolu	İşletme Sayısı
Ulaştırma Hizmetleri	203
Gıda Maddeleri İle İlgili Hizmetler	200
Haberleşme, Dinlenme, Barınma ve Eğlence Hizmetleri	127
Ağaçtan Mamul Eşya	63
Madeni Eşya ve Makina	48
Yapı Sanatları	40
Oto Ve Diğer Motorlu Taşıtlar	39
Elektrik Ve Elektronik Aletler	28
Her Türlü Dokuma, Giyim, Mensucat Ve Örgülük Eşya	28
Sağlık, Temizlik, Güzellik Ve Bakım Hizmetleri	25
Gıda Maddeleri	20
Giyim Ve Kuşamla İlgili Hizmetler	15
Metalden Başka Maddelerden Mamül Eşya	15
Lastik, Plastik, Polyester Ve Benzeri Maddelerden Mamül Eşya	11
Kağıt, Kırtasiye Ve Basımla İlgili Hizmetler	8
Deri Ve Deriden Mamul Eşya	7
Kağıt, Kırtasiye Ve Basımla İlgili Sanatlar	7
Camdan Mamul Eşya	6

Kaynak: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Esnaf ve Sanatkârlar Odasına Kayıtlı İşletmeler

3.4. Madencilik

Cide Pelitovası dolaylarında bir milyon tonun üzerinde taşkömürü, Döngelce mevkiinde ise 990.000 tonluk görünür, 11 milyon muhtemel kuvarsit rezervi bulunmaktadır (Bkz. Tablo-38). Cide'de madencilik ve taşocaklığı alanlarında faaliyet gösteren işletme bulunmamaktadır.

Tablo-38: Cide'de Maden Varlığı, 2011

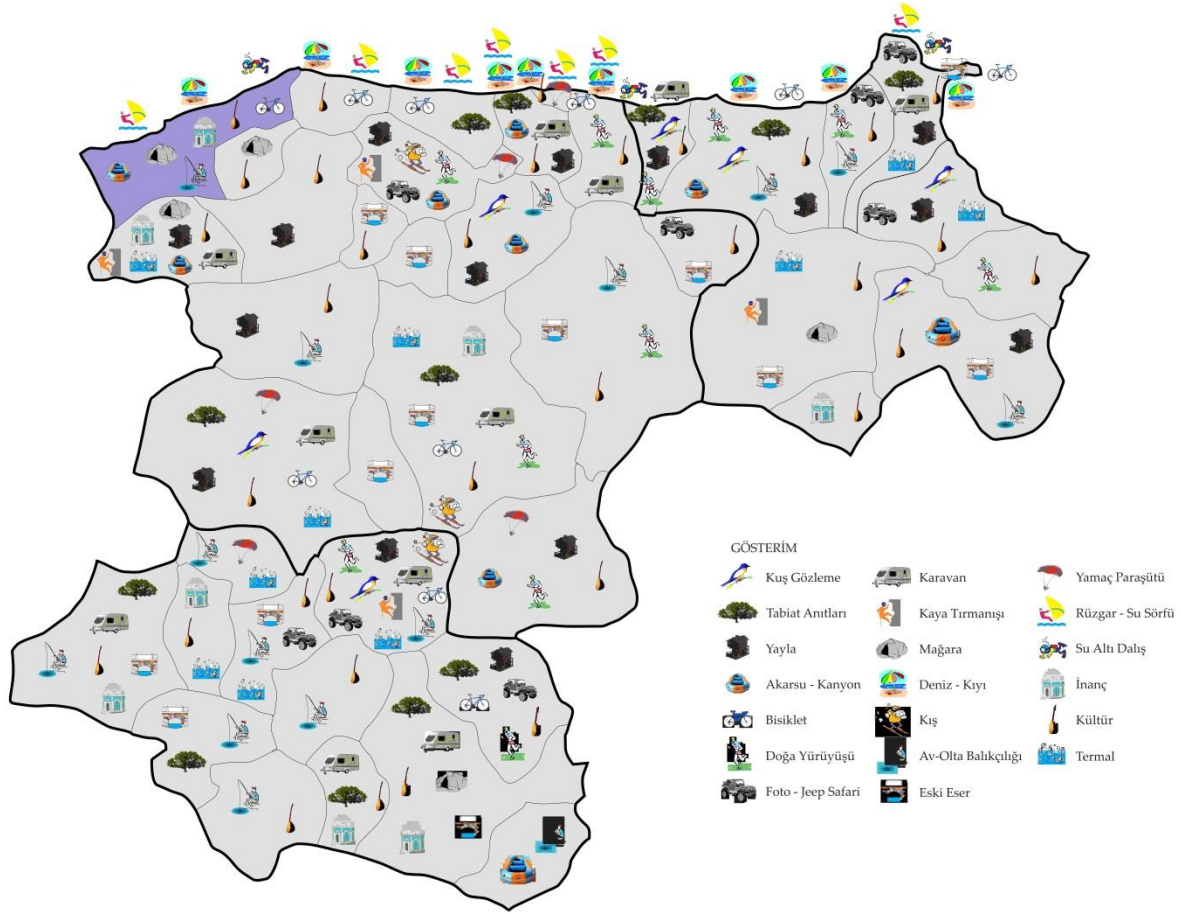
Maden	Maden Varlığı
Taşkömürü	1.000.000 ton görünür rezerv
Kuvarsit	990.000 ton görünür, 11.000.000 muhtemel rezerv

Kaynak: MTA, 2012

3.5. Turizm

Şekil-1: Bölgede Turizm Varlığı

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri verileri kullanılarak tarafımızca çizilmiştir.

Cide ilçesi 11 km. kesintisiz plajı, Gideros, Aydos, Denizkonak, Uğurlu, Çayyaka, Akbayır ve İlyasbey sahilleri ile denize girmeye elverişlidir. Cide'de deniz sezonu Haziran ayında başlar. Turistik tesisler %1,81 oranında yer kaplamaktadır. Kasaba mahallesi limana yakın alanda bulunan tesislerden oluşmaktadır. Ayrıca 2000 yılında açılan Bayram Yusuf Aslan Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi'nin 40 yataklı Uygulama Oteli 2004 sezonundan itibaren hizmet vermeye başlamıştır. Cide İlçesinin Turizm açısından iyi bir potansiyele sahip olduğu açıktır. Gideros koyu, Ilgarini Mağarası, Valla Kanyonu gibi doğa harikalarına sahip, 11 km sahil şeridi ve mavi ile yeşilin dost olduğu bu yerleşim yerinin geleceği türizmdedir. Cide, ulaşımı ve tanıtımının geliştirilmesiyle Hem Kastamonu hemde ilçe ekonomisine büyük katkı sağlayabilecektir. Cide'nin turizm açısından önemli sayılabilecek değerlerinden biri de Yazar ve Şair Rifat Ilgaz'dır. Ayrıca Cide'de halkın arasında halen, az da olsa kullanılan kıyafetler otantik yapısıyla ilgi toplamaktadır. Sarı Yazma Festivalinde adı geçen Sarı Yazma (Bayanların örtü olarak kullandıkları malzeme) yine insanların ilgisini çeken motiflerden biridir. Her yıl yapılan Rifat Ilgaz Kültür Sanat ve sarı Yazma şenlikleri ilçenin turizmini hareketlendirici etkendir.³Cide'de toplam 136 kişi kapasiteli 8 pansiyon bulunmaktadır. Bunların dışında 273 kişilik otel kapasitesi ve 27 kişilik bir öğretmen evi bulunmaktadır. Cide'de turizm anlamında atılması gereken en önemli adım, ilçe tarihi ve turistik yerler envanterinin kapsamlı bir şekilde bir an önce oluşturulmasıdır.

³ Cide Kaymakamlığı Web Sitesi (www.cide.gov.tr) Erişim Tarihi 17.07.2012

Tablo-39: Cide'de Konaklama Kapasitesi, 2010

	Cide	Kastamonu	TR82	Cide/Kastamonu*	Cide/TR82*
Toplam Konaklama Kapasitesi (Otel, Pansiyon, Tatil Köyü, Kamping vb.)	273	3.766	7.817	7,2	3,4

*Toplam konaklama kapasitesinin yüzdesi olarak
Kaynak: Kastamonu, Çankırı, Sinop İl Turizm Müdürlükleri ve Merkez İlçe Belediyeleri, 2012

4. Kentleşme ve Ulaşım

4.1. Kentleşme

Cide'de kent nüfusu, Cide'nin toplam nüfusunun %29,9'udur. Kent nüfusu aynı zamanda bir bölgedeki kentleşmenin de göstergesidir. Buna göre Cide'de kentleşme, Kastamonu ve TR82 ortalamasının altındadır.

Tablo-40: Kent ve Kırsal Nüfus Oranları, 2011

	Kent Nüfusu*	Kırsal Nüfusu*
Cide	29,9	70,1
Kastamonu	55,0	45,0
TR82	56,8	43,2

*Toplam nüfusun yüzdesi olarak
Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (Erişim Tarihi: 09.04.2012).

Cide'de baraj, hes veya gölet bulunmamaktadır.

Tablo-41: Su İstatistikleri, 2011

	Baraj Sayısı (Sulama)	Baraj Depolama Hacmi (hm ³)	Baraj Sulama Alanı (ha)	Yapımı Tamamlanmış Gölet Sayısı	Gölet Sulama Alanı (ha)	Toplam Sulama Alanı (ha)
Cide	-	-	-	-	-	-
Kastamonu	6	106	19.972	8	3.667	23.639
TR82	10	197,30	29.406	30	6.078	35.484

Kaynak: DSİ, 2011

Cide'de ısınma, Kastamonu ve TR82 bölgesinden farklı olarak ağırlıklı sobayla sağlanmaktadır.

Tablo-42: Isınma Türleri, 2011

	Ağırlıklı Isınma Türü*
Cide	Soba
Kastamonu	Soba - Kalorifer
TR82	Soba - Kalorifer

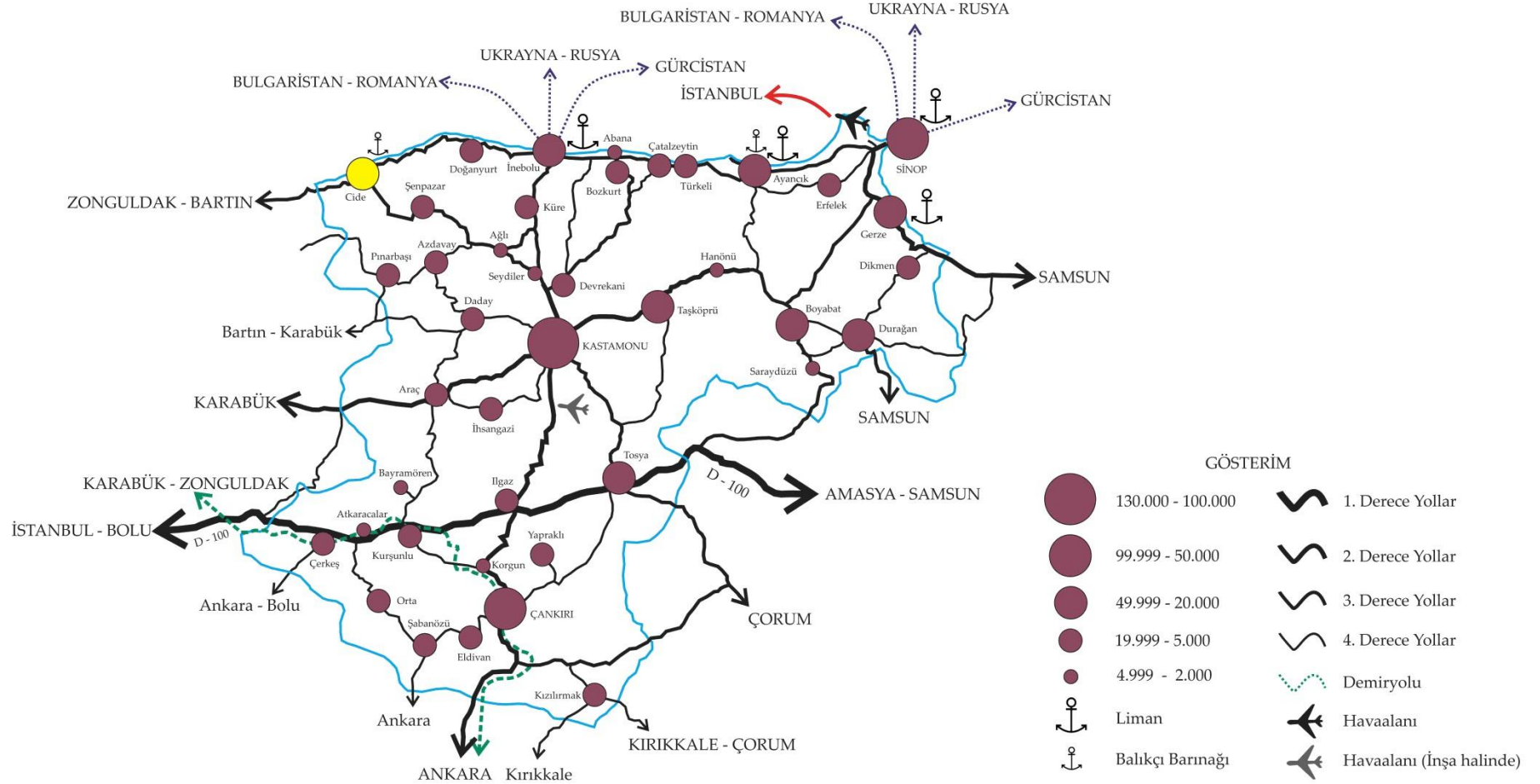
*TR82 Bölgesinde Doğalgaz kullanımı hızla yaygınlaşmaktadır
Kaynak: Bölgedeki Kaymakamlıklar, 2012

4.2. İlçede Ulaşım

Cide, Kastamonu'nun kuzey batısında, Karadeniz sahil şeridinde bulunmaktadır. Cide'de deniz ulaşımı görece zayıf olsa da karayolu ulaşım bağlantıları İstanbul, Zonguldak, Bartın, Şenpazar, Doğanyurt ve Pınarbaşı'yla oldukça güçlüdür. İlçeden geçen demiryolu bulunmamasıyla birlikte taşımacılık sektörü

görel olarak gelişkindir. İlçede PTT Kargo dahil 3 kargo firması yer almakta ve ulaştırma hizmetlerindeki firma yoğunlaşmaları dikkat çekmektedir.

Şekil-2: TR82 Bölgesinde Ulaşım Ağı ve Nüfusa Göre Yerleşim Kademelenmeleri

* Kaynak: TÜİK, KGM, TCDD ve Denizcilik Müsteşarlığı verileri kullanılarak tarafımızca çizilmiştir.

Tablo-43: Bölgede Kargo Şirketleri, 2010

	Kargo Şirketi
Cide	3
Kastamonu	35
TR82	74

Kaynak: Kaymakamlıklar, 2010

4.2.1. Karayolları ve Demiryolları

Cide'den her gün; Kastamonu'ya 7, İstanbul'a 28, Zonguldak'a 7 ve Bartın'a 7 otobüs yolcu taşımaktadır.

Tablo-44: İlçeden İl Merkezine ve Diğer Şehirlere Toplu Taşıma Sefer Sıklığı, 2012

	İl Merkezi (Kastamonu)	İlçeden Haftalık Şehirlerarası Otobüs Sefer Sayısı					
		Güzergâh	Sefer Sıklığı	Güzergâh	Sefer Sıklığı	Güzergâh	Sefer Sıklığı
Cide	4	İstanbul	28	Zonguldak	7	Bartın	7

Kaynak: İlçe Anketleri, 2012

Tablo-45: Karayolu, Demiryolu ve Köy Yolu Uzunlukları

	Karayolu (km)	Demir Yolu (km)	Köy Yolu (2008) (km)
Cide	102	-	-
Kastamonu	1.306	-	9.148
TR82	2.493	172	16.572

Kaynak: KGM, Devlet ve İl Yolları Envanteri, TCDD İstatistikleri, TÜİK, Bölgesel İstatistikler.

Demiryolu ulaşımı olmayan Cide'de toplam 102 km karayolu mevcuttur. Cide'de 2011 yılı içinde gerçekleşen 15 trafik kazasında can kaybı olmazken 12 kişi yaralanmıştır.

Tablo-46: Otomobil Trafik Kazası ve Ölü Sayıları, 2011⁴

	Trafik Kaza Sayısı	Kazalarda Ölü Sayısı	Kazalarda Yaralı Sayısı
Cide	15	0	12
Kastamonu	1.043	26	1.243
TR82	3.085	116	3.800

Kaynak: İl Emniyet Müdürlüğü ve İl Jandarma Komutanlıkları, 2011

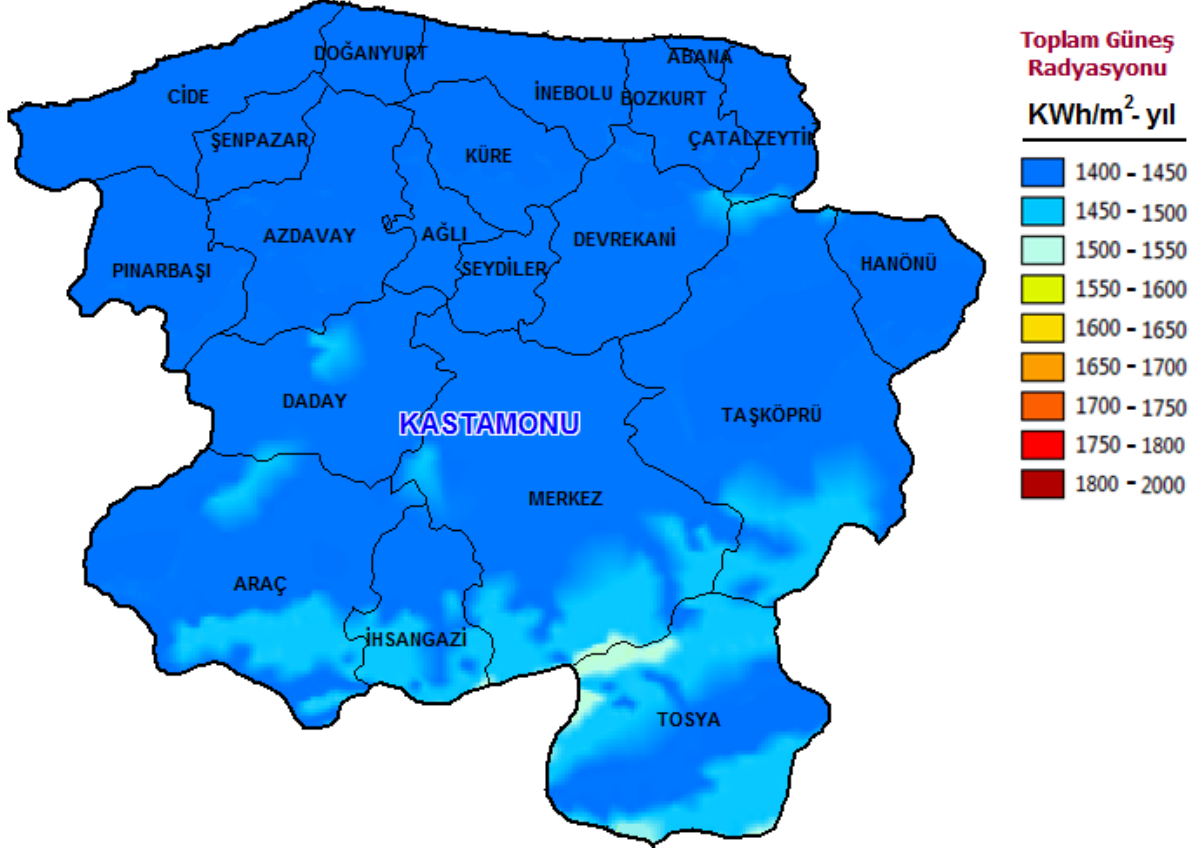
⁴ Çankırı ve Sinop il ve ilçeleri için Polis ve Jandarma, Kastamonu ili ve ilçeleri içinse sadece Polis sorumluluk alanında meydana gelen kazalara ilişkin istatistikleri içermektedir.

Şekil-4, Kastamonu ili ve ilçeleri için oluşturulmuş bir güneş atlasıdır. Buna göre Kastamonu’da genel olarak, güneşleme azdır fakat güney kesimlerde güneşleme nispeten daha fazladır. Cide’de ise, tıpkı rüzgâr enerji atlasında olduğu gibi, Kastamonu ortalamasına yakın şekilde toplam güneş radyasyonu düşüktür.

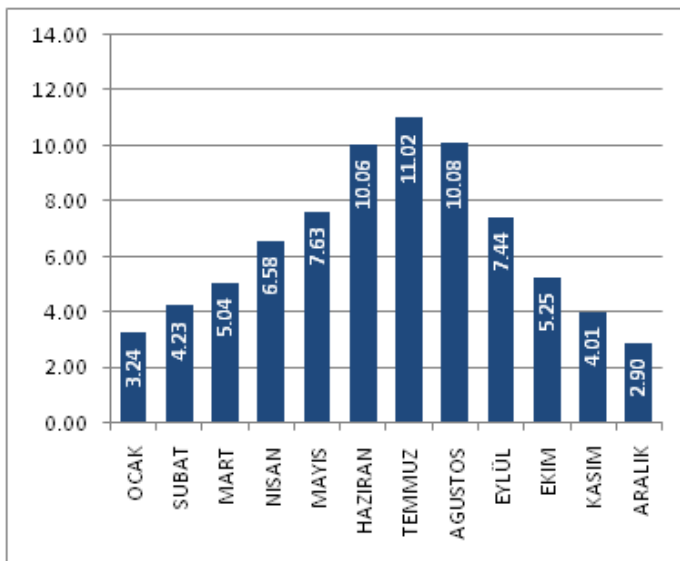
Şekil-4: Kastamonu Güneş Atlası

Kaynak: Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü, 2012

Cide’de en güneşlemenin en fazla olduğu aylar Haziran, Temmuz ve Ağustos’tur. (Bkz. Grafik-10)

Grafik-10: Cide Güneşleme Süreleri (Saat)

Kaynak: Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü, 2012

6. Sonuç ve Değerlendirme

85 köyden oluşan ve toplam 20.085 kişilik nüfusuyla Cide, Kastamonu'nun kıyı ilçelerinden biridir. Sahil yolları ile Bartın Kurucaşile'ye 30, İnebolu'ya 112 km mesafede bulunan Cide, Kastamonu'ya 135 km mesafede bulunmaktadır. 11 km'lik kesintisiz plajlara sahip olan Cide'de turizm istenilen ölçüde gelişmemiştir. Turizm açısından gerek altyapı, gerekse tanıtım faaliyetlerinin yeterli düzeyde olmadığı Cide'de esas problem, turizm yalnızca denize yönelik düşünüldüğünden, turizm sezonunun kısa olması ve yalnızca yaz mevsimine sıkışmasıdır. Oysa ilçe sahip olduğu eşsiz tabiatı ve kültürü ile her mevsim eko turizme ve kültür turizmine açıktır. Cide'de sanayi faaliyetleri fazla gelişmemiştir ve istihdam imalatından çok hizmetler sektöründe yoğunlaşmıştır.

Cide İlçe Analizi'nin somut çıktıları ışığında, ilçenin ileri gelen kamu, özel ve sivil toplum kuruluşu temsilcileriyle yapılan "Cide İlçe Analizi Toplantısı"nda ilçedeki önemli problemler ve çözüm önerileri tartışılmıştır. Buna göre Cide'de öne çıkan stratejiler, Cide İlçe Analizi'nin çıktılarına paralel biçimde şu şekildedir:

- **Ulaşım bağlantılarının geliştirilmesi**

Kastamonu güneyde Ilgaz kuzeydeyse Kuzey Anadolu Dağları'yla çevrilidir. Kastamonu'da merkezden çevreye gidildikçe engebeli araziler artmakta dolayısıyla merkez ve çevre arası erişilebilirlik azalmaktadır. Erişilebilirlik probleminin derin şekilde hissedildiği ilçelerden biri olan Cide'de Cide – Kastamonu, Cide – İnebolu ve Cide – Kurucaşile karayolu bağlantılarının geliştirilmesi mevcut erişilebilirlik problemini en aza indirecektir. Cide'de deniz ulaşımı da yeterince gelişmemiştir. Deniz ulaşımının gelişmesi ve sürdürülebilir bir konuma oturabilmesi esasen yük ve yolcu taşımacılığıyla doğrudan bağlantılıdır. Liman bağlantıları son derece zayıf olan Cide'de deniz ulaşımının gelişmesi (tersanecilik ve orman gibi) sanayi faaliyetlerinin arttırılmasından ve turizmin yaygınlaştırılmasından geçmektedir.

- **Turizmin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması**

Birbirinden güzel tabiat harikalarına ev sahipliği yapan Cide'de turizm yalnızca deniz ve sahil turizmi şeklinde değil, eko turizm ve kültür turizmi şeklinde de düşünülmelidir. Güney'de Küre Dağları Milli Parkı ile sınıra sahip olan Cide'de doğa turizmi gelişme potansiyeli yüksek alanlardan biridir. İlçede otonom turizm talebini karşılayacak konaklama altyapısı halihazırda mevcut olmakla birlikte istenen kapasite ve kalitede değildir. Mevcut altyapıyı geliştirmek, ilçede turizm için atılması gereken önemli adımlardan biridir. İlçede tarihi ve arkeolojik değeri henüz gün yüzüne çıkarılmayan çok sayıda yer bulunmaktadır. İlçede turizmi yaygınlaştırmak için yapılması gerekenlerin başında ilçedeki tarihi ve turistik yerler envanterinin hazırlanması gelmektedir.

- **Tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi**

Cide'de fındık, ceviz, elma ve üzüm ürünleri öne çıkmaktadır. Bu ürünlerin üretimi arttırılarak daha farklı türev ürünler üretilebilir. Örneğin elma ve üzüm için sirke ve şarap katma değeri görece çok yüksek türev ürünlerdir. İlçede seracılık geliştirilerek tarımsal katma değer arttırılabilir.

Cide'de büyükbaş hayvancılık gelişmiştir. Özellikle manda üretimiyle dikkat çeken Kızılırmak'ta et işleme ve depolama tesisi bulunmamaktadır. Hayvancılığın katma değerini arttırmaya yönelik geniş çiftlikler, mandıralar, et işleme ve depolama tesisleri kurulabilir. İlçede ayrıca ördek üretimi önemli boyutlara ulaşmakta fakat daha çok köylerde üretildiği gözlenirken ekonomik olarak önemli bir değerinin olmadığı anlaşılmaktadır.

- **Balıkçılığın güçlendirilmesi**

Kastamonu'nun sahil ilçelerinden olan Cide'de balıkçılık istenilen ölçüde gelişmemiştir. Yılda yılda dalgalansa da özellikle Hamsi, Mezgit, Barbunya ve Kalkan üretimiyle öne çıkan ilçede kafes balıkçılığı yapılabilir. Balıkçılığın katma değerini arttırmak ve bu faaliyeti sürdürülebilir bir konuma ulaştırmak için su ürünleri işleme ve depolama tesisi kurulabilir.

- **Orman ürünlerinin katma değerinin artırılması**

Cide orman varlığı açısından zengin olmakla birlikte bu potansiyelini tam olarak kullanamamaktadır. Orman endüstrisi açısından bakıldığında daha çok hammadde gönderen bir merkez haline gelen Cide'de orman varlığının (mobilyacılık, kerestecilik, işlemecilik vb.) imalata dönüşmesi önemli bir potansiyel olarak göze çarpmaktadır.

Kaynakça

Eurostat (2009), "Regions of the European Union. A Statistical Portrait"

İçduygu, A., Ünalın, T., (1998), "Türkiye'de İçgöç: Sorunsal Alanları ve Araştırma Yöntemleri", Türkiye'de İçgöç, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.

İşkur Bölge Müdürlükleri (Kastamonu, Çankırı, Sinop)

KUZKA (2011), "2011 – 2013 TR82 Düzey 2 Bölgesi (Kastamonu, Çankırı, Sinop) Bölge Planı
<URL: <http://www.kuzka.org.tr/download/TR-82-bolge-plani-2.pdf>> [Erişim Tarihi: 11.09.2012].

KUZKA tarafından yapılan İlçe Anketleri, 2012

Nilsson, J. E. (2009), "Perspectives on the European Union" dersi, "Regions in Europe" sunumu, Blekinge Institute of Technology, Karlskrona, İsveç.

T.C. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü

T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (2012), 81 İl Durum Raporu
<URL: <http://www.sanayi.gov.tr/>>

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü

T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Esnaf ve Sanatkarlar Odası

T.C. İşçileri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı

T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü, Ankara ve Kastamonu Orman Bölge Müdürlükleri

T.C. Cide Kaymakamlığı

T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü

T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Devlet Demiryolları

T.C. Cide Belediyesi Web Sitesi
<URL: www.Cide.bel.tr> [Erişim Tarihi 07.17.2012]

TR82 Bölgesi İl Müdürlükleri

TR82 Bölgesi Üniversiteleri (Kastamonu, Çankırı Karatekin ve Sinop Üniversiteleri)

TR82 Ticaret ve Sanayi Odaları

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Bölgesel İstatistikler
<URL: <http://tuikapp.tuik.gov.tr/Bolgesel/anaSayfa.do?dil=tr>>

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Web Sitesi
<URL: www.tuik.gov.tr>